

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, 1. Krásku 491, Púchov
4. Názov projektu	Kvalitné vzdelávanie a odborná príprava - náš cieľ.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABH7
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub rozvoja IKT gramotnosti a informačnej spoločnosti
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Jozef Ďurech
8. Školský polrok	september 2021 – január 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sospuchov.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Pedagogický klub rozvoja IKT gramotnosti a informačnej spoločnosti v prvom polroku 2021/2022 sa stretával pravidelne. Práca a diskusie na klube sa zameriavali na výmenu skúseností s využívaním digitálnych technológií, multimédií, tvorby didaktických materiálov z pohľadu rozvoja IKT gramotnosti. Taktiež sme riešili praktické návrhy napr. algoritmov, tvorby didaktických materiálov a pod. Diskutovali sme o možnosti využívania audiovizuálnych a multimedialných prostriedkov v rozvoji IKT gramotnosti a zručnosti. Tvorili sme OPS z použitia multimedialných a audiovizuálnych technických prostriedkov v edukačnom procese.

Veľmi dôležitou témou bolo spracovanie a vyhodnotenie informácií získavanými žiakmi aj učiteľmi napr. zo sociálnych sietí. Tejto problematike treba venovať ešte viac času, pretože ovplyvňuje myslenie a rozhodovania žiakov nielen počas štúdia ale aj v praktickom živote.

Kľúčové slová

- odborná literatúra
- metódy vo vyučovacom procese
- stratégia vo vyučovacom procese
- IKT gramotnosť
- plán činnosti
- digitálne technológie
- komunikácia
- odporúčenia
- algoritmus
- praktické cvičenie
- multimedia
- výstup
- best practice
- údaj
- informácia
- znalosť
- digitalizácia
- didaktický materiál
- inovatívny
- software
- hardware
- sociálne siete
- spracovanie údajov
- audiovizuálne prostriedky
- OPS
- praktické cvičenia
- hoax
- internet

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom písomného výstupu klubu IKT gramotnosti za prvý polrok 2021/2022 je zosumarizovať skúsenosti jednotlivých pedagógov členov klubu. Témami stretnutí boli diskusia a tvorba OPS v oblasti využívania audio a multimediálnych prostriedkov, digitálnych technológií, tvorba didaktických postupov a metriálov. Každý člen pedagogického klubu je vyučujúci ineého odborného alebo klasického predmetu. Výmenou informácií a skúsenosti z rôznych predmetov a podľa jednotlivých tém, členovia klubu nadobudli pomerne jasný obraz úrovne IKT gramotnosti. Taktiež aplikovanie IKT prostriedkov na jednotlivé metódy edukačného procesu, ponúkli širokospektrálny obraz vo využívaní IKT prostriedkov. Písomný výstup tak vychádza z OPS pedagogických zamestnancov našej školy. Cieľom písomného výstupu je sumarizácia doterajších skúseností s aplikovaním jednotlivých edukačných metód z pohľadu využívania IKT prostriedkov. Ďalej je cieľom zosumarizovať a analyzovať spôsob využívania audiovizuálnych a multimedialných prostriedkov v edukačnom procese na našej škole a navrhnúť spôsob modernizácie týchto prostriedkov do budúcnosti. Cieľom výstupu je taktiež predloženie možnosti efektívnych spôsobov práce s IKT prostriedkami, audio a multimedialnou technikou na základe analýzy výsledkov práce žiakov v oblasti IKT gramotnosti a skúsenosti s úrovňou využívania IKT prostriedkov počas dištančného vzdelávania. Členovia klubu IKT gramotnosti prezentovali svoje skúsenosti s používaním IKT prostriedkov pri jednotlivých metódach edukačného procesu.

Dôležitou témou pri stretnutiach klubu IKT gramotnosti, bola diskusia a zdieľanie skúsenosti z oblasti práce a získavania informácií z internetu, hlavne socialných sietí, a hlavne spôsob a kvalita spracovania týchto informácií.

Jadro:**Popis témy/problém**

Zvýšeniu úrovne vzdelávania podporuje aj využívanie IKT prostriedkov ako sú audiovizuálne, multimedialne, digitálne technológie a pod. Zapájanie všetkých IKT prostriedkov umožňuje aktivovať záujem študentov o preberané učivo. Využívať najnovšie digitálne prostriedky vo všetkých predmetoch nielen v zameraní na informatiku tiež prináša zvyšovanie efektivity edukačného procesu. Pomáha učiteľom zrýchliť proces prípravy na vyučovanie. Pomáha zaujímavou formou pripraviť študentov na problematiku preberaných tém vyučovania. Ďalej prináša efektívnejšie rýchlejšie a spravodlivejšie hodnotenie a spätnú väzbu pre učiteľov aj žiakov.

Multimedialne prostriedky umožňujú pedagógom efektívnejšie a zaujímavejšie využívať čas vyučovacieho procesu. Multimédia sa v súčasnosti, ale je predpoklad že aj v budúcnosti sa budú čím ďalej tým viac využívať a to nielen v oblasti informačno-komunikačných technológií ale cez celé spektrum predmetov. Ak chceme so žiakmi pracovať na vyučovaní novými, motivujúcimi, príťažlivými spôsobmi a formami práce, tak práve multimédia a multimedialne programy sú tým správnym a užitočným pomocníkom pre vyučujúcich. Skúsenosti z realizácie vyučovania prostredníctvom multimedialných programov nám potvrdzujú, že táto forma je pre žiakov veľmi motivačná. Dôležité je aby učiteľ vyberal správny typ multimedialneho zariadenia, prípadne vhodných výukových programov. Tiež je potrebné a ak program poskytuje možnosť nastavenia obtiažnosti úloh, prispôbiť ju úrovni žiakov, s ktorými bude pracovať. Skonštatovali sme, že nasadzovanie a používanie audiovizuálnych a multimedialných prostriedkov je na celkom dobrej úrovni. Učitelia veľmi často využívajú dostupné audio prostriedky, hlavne vo všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Používanie multimedialných prostriedkov hodnotíme ako dobré, avšak narážame na problém morálne zastaraných prostriedkov vo vybavení škôl.

Na rozvíjanie IKT gramotnosti využívame prácu s internetom, sociálnymi sieťami, kde sú žiaci nútení využívať mentálne stratégie, interpretáciu, dedukciu, analýzu a hodnotenie. Využívanie týchto prostriedkov prináša však aj problematiku spracovania a vyhodnocovania prijatých informácií z pohľadu pravdivosti, vhodnosti a prípadnej nebezpečnosti interpretovania týchto informácií. Je potrebné venovať pozornosť tomu, aby študenti avšak aj učitelia, správne vzhodnotili informácie, naučili sa ich overovať a neprijímať ich okamžite ako pravdivé, len preto že to bolo na „facebooku“. V tejto oblasti

je potrebné nepretržite pracovať, a upozorňovať na prípadne problémy až právneho charakteru.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Pod pojmom digitálne technológie rozumieme výpočtové a komunikačné prostriedky, ktoré pomáhajú pri výučbe, štúdiu i vzdelávaní, pri práci a všeobecne v živote. Patria k nim všetky komunikačné a výpočtové prostriedky ako sú: počítač, mobilný telefón, kalkulačka, smartfon, čítačka kníh a podobne. Pre študentov v dnešnej dobe sú dôležité nasledovné kompetencie:

- **zmysel pre inovácie**
- **tvorivosť**
- **komunikácia a spolupráca**
- **kritické myslenie, riešenie problémov a schopnosť rozhodovať**
- **práca s informáciami**
- **digitálna gramotnosť**

Pri správnom použití poskytujú digitálne technológie obrovský a dynamický priestor pre rozvoj tvorivosti žiakov. Rozvíjanie tvorivosti (či kreativity) pomáha žiakovi pripraviť sa na rýchlo sa meniaci svet, v ktorom sa budú musieť adaptovať na niekoľko rôznych povolaní počas života. Podľa niektorých autorov bude po vedomostnej (znalostnej) spoločnosti nasledovať ďalší stupeň vývoja ľudskej spoločnosti – tvorivá spoločnosť, v ktorej bude najcennejším tovarom schopnosť tvorivo myslieť. Mnohí zamestnávateľi hľadajú ľudí, ktorí vidia spojitosti, majú jasné idey, sú inovatívni, komunikatívni, vedia spolupracovať v tíme a sú schopní riešiť problémy. Kreativitu môžeme chápať odlišne, jej definície sa rôznia, neexistuje len jediná správna a úplná. Implementácia digitálnych technológií do vyučovacieho procesu, prináša so sebou veľa nových poznatkov ale aj mnoho zmien. Učiteľ pred aplikovaním nových digitálnych technológií do edukačného procesu, musí najskôr sám pracovať s rôznymi počítačovými aplikáciami. Následne musí vytvoriť alebo nájsť nové didaktické materiály a pomôcky. Tieto by mali reflektovať nastávajúce zmeny a zámery vo vzdelávaní. Táto činnosť je časovo a aj finančne náročná, avšak následne prináša benefit napr. aj v získaní pozornosti žiakov oproti používaniu klasických didaktických a učebných pomôcok. Digitálne technológie nám umožňujú

pracovať s informáciami prostredníctvom digitálnych prostriedkov ako je počítač, tablet, mobil, TV, video a dvd prehrávač, mp4 prehrávač, ... Pomáhajú tvoriť, skúmať, objavovať, vyjadriť či prezentovať myšlienky, názory, postrehy, umožňujú každému byť kreatívnejším, samostatnejším, digitálne zdatnejším. Prostredníctvom digitálnych technológií vieme pracovať v digitálnom svete využitím všetkých dostupných interaktívnych prostriedkov. Vo vzdelávacom procese pri práci s digitálnymi technológiami je dôležité naučiť žiakov algoritmizáciu pri využívaní týchto prostriedkov. Toto sme si vyskúšali prakticky. Každý člen IKT klubu tvoril určitý algoritmus z oblasti svojho odborného predmetu. Následne sme si vymieňali skúsenosti a doporučili niektoré postupy, ktoré umožňujú komunikáciu a spoluprácu medzi žiakmi v jednotlivých odboroch, ale aj medzi rôznymi odbormi.

Počas diskusie na našom stretnutí sme si predstavili a vymenili skúsenosti s prácou rôznych multimedialných nástrojov a taktiež s rôznymi typmi programov, ako sú Adobe Illustrator, Photo Affinity, Packet Tracer a ďalšie, ktoré máme na škole k dispozícii. Tieto sa bežne používajú a medzi našimi žiakmi sú veľmi obľúbené. Zároveň sme sa i oboznámili s možnosťami týchto programov.

Výmena skúsenosti z využívania IKT prostriedkov vo vyučovacom procese je zaujímavá. Ako multimedialne pomôcky pri vyučovaní študentov grafických systémov zahrňame využitie viacerých médií ako napríklad videozáznam, názorné animácie, text, audiovizuálne, a grafické informácie ako aj hypertextové odkazy. Pri vyučovaní sa zameriavame na používanie grafických softvérov a programov, ktoré sú bežne využívané pri profesijnej tvorbe a úpravu fotografií, videí a web stránok – Adobe Creative Cloud ale aj iné platformy na zdieľanie videí a sociálnych médií. Pri vyučovaní študentov grafických systémov ako aj zvýšeniu ich motivácie, efektivity tvorby profesionálnejších výstupov je potrebné použiť i iné grafické nástroje ako napríklad grafický tablet s perom. Grafické tablety s perom sú tvorivé nástroje, ktoré predstavujú jednoduchšiu a kreatívnejšiu formu tvorby práce kreslenia, maľovania, skicovania a prác úzko súvisiacich s tvorbou 2D a 3D grafického obsahu v porovnaní s myškou od počítača. Dané grafické tablety s perom by sme radi použili najmä pri návrhu a tvorbe 2D a 3D skíc, kreslených animácií a tvorby animovaných výstupov či už vo forme videí, gifov, bannerov alebo časopisov na profesionálnejšej úrovni. Ďalší príklad multimedialného nástroja je digitálna zrkadlovka (DSLR). Umožňuje snímať fotografie a nahrávať video (obrazový a zvukový záznam). Pri práci žiakov s DSLR a fotografovaní, sa DSLR uvedie do manuálneho režimu. Žiaci tak musia vš. parametre aparátu nastavovať sami (ISO, rozlíšenie, vyváženie bielej, clonu, čas

uzáverky), aby dosiahli čo najväčšiu kvalitu fotografie. Pri zlých fotografiách, musia meniť parametre aparátu a tým optimalizovať kvalitu fotografie, aby bola vyhovujúca. Takýmto spôsobom, ak to ešte nevedia, sa naučia správne nastaviť aparát pre rôzne situácie a svetelné podmienky, čím sa zároveň naučia dosahovať požadovanú kvalitu fotografií aj pri nepriaznivých fotografických podmienkach - nedostatočné svetlo, pohybujúci sa objekt, atď. Ak žiaci pochopia, ktorý parameter čo ovplyvňuje, a pochopia ako nastaviť jeho hodnoty, správne nastavenia akejkoľvek DSLR im nebude robiť prekážku v kvalitných fotografiách. Taktiež široké spektrá nastavení môžu využiť vo svoj prospech a snímať netradičné fotografie - tečúcu vodu v pohybe, pohyb svetiel v tme, pohyb objektov, viacnásobné expozície, rýchlo sa pohybujúce objekty zachytiť ostré, atď. V aktívnom zapájaní študentov do online alebo do zmiešaného prostredia vzdelávania hrá významnú úlohu prax v oblasti integrácie interaktívnych technológií vyučujúceho a jeho schopnosti zapojenia do procesu vzdelávania. Využívanie interaktívnych technológií vo vzdelávaní môžeme považovať za efektívne pokiaľ i učiteľ disponuje vnútornou motiváciou a presvedčením o ich využívaní. Nevyhnutnosťou pri využívaní interaktívnych prostriedkov, je sebazvdelávanie a záujem o rôzne technologické novinky zamerané na ich integráciu do edukačného procesu, ktoré nám zvyšujú úroveň, ako aj zručnosť v ich samotnom využití bez toho aby bola narušená plynulosť vyučovania. Schopnosť vytvoriť alebo upraviť edukačné interaktívne materiály podľa vlastných potrieb vyučovacieho procesu a ich aplikácia v kombinácii s tradičnými prostriedkami, majú vplyv na efektivitu vzdelávania ako aj na samotnú komunikáciu učiteľ – žiak ale aj komunikáciu žiakov navzájom. Používanie pozitívneho posilňovania a pozitívnej spätnej väzby je dôležité k vzbudzovaniu pocitu dôvery, vlastnej hodnoty a motivácie žiakov na vyučovacích hodinách. Bez akýchkoľvek povzbudzujúcich slov je pravdepodobné, že študent prestane využívať celú svoju vzdelávaciu schopnosť. Je dôležité študentov povzbudzovať (poskytovať pozitívnu väzbu) a vyzývať aby dosiahli stanovené ciele. Ak študent zápasí s dosiahnutím cieľa je potrebné byť nápomocní – poskytovať spätnú väzbu prostredníctvom či už rýchlych poznámok k úlohám alebo zamerať sa na tie aspekty, v ktorých robí pokroky. Keď študent splní cieľ je potrebné ho oceniť ho vo verbálnej forme. Pri zadaní práce je vhodné študentom umožniť postupovať pri vypracovaní daného zadania vlastným tempom. Napredovať študentom v učebných osnovách vlastným tempom im umožní spoznať svoje vlastné silné a slabé stránky ale aj buduje ich pocit sebadôvery, ako aj ochotu vytrvať. Na rozlíšenie vhodného tempa je možné rozdeliť študentov do malých skupín so zmiešanými úrovňami schopností práce, aby študenti s vyššími úrovňami mohli pomôcť študentom, ktorý majú problém

porozumieť učebným osnovám. Ďalšou možnou stratégiou je použitie učebného plánu v online prostredí na doplnenie výučby. Pomocou adaptívnej platforme môže každý študent dostávať výučbu daného predmetu s rýchlosťou zodpovedajúcou jeho úrovni zručností. Študentom nie je dobré dávať príliš veľa slobody pri ich vlastnej výučbe a tempe učenia, je to príliš rušivé pre učebné osnovy avšak prispôbenie sa učeniu vlastným tempom v priebehu jednotlivých úloh alebo vyučovacích hodín môže študentom pomôcť prevziať zodpovednosť za svoje učenie a vzdelávanie sa. Počas vyučovacích hodín všetkých foriem výučby (online, prezenčná alebo kombinovaná) je dôležité umožniť študentom klásť otázky.

Pre udržanie a prehĺbenie záujmu študentov o danú tému, ktorej sa venujeme na vyučovacích hodinách je podstatné im umožniť položiť otázky k danej téme takmer kedykoľvek počas hodiny ale zároveň žiadať aby ich nikto iný neprerušoval pokiaľ nedohovoria. Keď študenti hovoria, kladú otázky je vhodné poháňať konverzáciu vpred a vždy počkať kým nedokončia myšlienku, až následne klásť svoje otázky a kedykoľvek opraviť zlú techniku kladenia otázok. Veľa študentov sa však hambí pýtať sa a hovoriť v triede, namiesto toho aby som ich násilne volala zvolím priateľskejší prístup. Ak sa snažíme prinútiť svojich študentov, aby sa vôbec pýtali, rýchle a neformálne hodnotenia nám môžu pomôcť zistiť, či je to preto, že obsah je pre študentov príliš jednoduchý na to aby zostali zaujatí, alebo preto, že je to nad ich rámec. Počas vyučovania je taktiež podstatné zabezpečiť aby sa všetkým študentom venovala rovnaká pozornosť. Pri prezenčnom vyučovaní uprednostňujem náhodný výber študentov. Pri prostredí zmiešaného vzdelávania je jednoduchšie spojiť sa s každým študentom práve kvôli odlišnosti využívaných online programov, monitorovať prácu svojich študentov a existuje i viac príležitostí aby sme si všimli niečo čo stojí za spomenutie. Osvojenie schopností rozšíriť si vlastné učenie a jeho aktívne začlenenie do učebného plánu, ako aj povzbudzovanie študentov hľadať a využívať externé zdroje pri vypracovaní zadania či projektu, poskytuje študentom výučbu nielen podľa učebných osnov ale aj zhromažďovanie informácií týkajúcich sa oblasti na ktorej pracujú.

Digitálne technológie umožňujú vytvárať inovatívne didaktické materiály, ktoré zvyšujú záujem študentov o preberané témy v edukačnom procese. Tieto technológie učiteľovi prinášajú uľahčenie a zefektívnenie prípravy na vyučovací proces. Taktiež prinášajú rýchlejšie a spravodlivejšie vyhodnotenie a spätnú informáciu pre učiteľa. Tieto digitálne technológie môžeme rozdeliť na hardware a software. Do hardware môžeme priradiť :

vysokorýchlostný internet, výkonné počítače, dotykové displeje, satelitné navigácie, veľkoplošné obrazovky, bezdrôtové technológie, digitálny obraz, zvuk a video, vysokokapacitné záznamové média a pod.

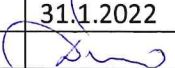
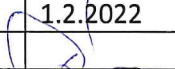
Pomocou internetu dokážu učitelia, žiaci resp. rodičia navzájom komunikovať, vymieňať si textové správy, prípadne zvuk a obraz v reálnom čase bez ohľadu na vzdialenosť. Interaktívna tabuľa je veľká interaktívna plocha, ku ktorej je pripojený počítač a dátový projektor, prípadne ide o veľkoplošnú obrazovku (LCD, LED, plazma) s dotykovým senzorom. Projektor premieta obraz z počítača na povrch tabule a cez ňu môžeme prstom alebo špeciálnymi perami ovládať počítač alebo pracovať priamo s interaktívnou tabuľou. Tabuľa je väčšinou pripevnená priamo na stene alebo môže byť na stojane. Prostredníctvom tejto dotykovo senzitívnej plochy prebieha vzájomná komunikácia medzi užívateľom a počítačom s cieľom zabezpečiť maximálnu možnú mieru názornosti zobrazovaného obsahu. Táto moderná pomôcka zefektívňuje vyučovanie a prezentácie. Toto elektronické zariadenie umožňuje živo - interaktívne pracovať s PC, alebo notebookom, priamo z tabule, klikaním na premietaný obraz interaktívnym perom alebo priamym dotykom prstov. Vytvára dynamický obsah štruktúry hodiny. Vyučovaciu hodinu tak môžeme oživiť videom, zvukovými efektmi a pod... Ak je IT pripojená na internet, učitelia majú okamžitý prístup k informačným zdrojom z webových stránok. Interaktívna tabuľa prináša nový potenciál pre skvalitnenie učenia a učenia sa. Užívateľom ponúka veľkú variabilitu, podporuje ich kreativitu. Využívanie uvedených stratégií môže vyvolať a podnietiť u žiakov väčšiu chuť zapojiť sa priamo do sprístupňovania nových poznatkov. Činnosti, ktoré vykonajú na tabuli, sa dajú uložiť a vyvolať neskôr. Ak niektorí žiaci nezvládnu určitú časť, môžu sa k nej samostatne vrátiť a vlastným tempom sa prepracovať k novým poznatkom.

Medzi inovatívnu didaktickú pomôcku radíme tablet. Je to zariadenie s povrchovou plochou reagujúcou na dotyk. Pohyb špeciálneho pera po tejto ploche sa prenáša do počítača. Ak pohybujeme perom, pohybuje sa aj kurzor na obrazovke počítača alebo na predvádzanej projekcii. Ak sa dotkneme perom tabletu, vyvoláme akciu podobnú kliknutiu myši. Kým myš pozná iba stav kliknutia a držania jej tlačidiel, pero tabletu rozpoznáva navyše aj tlak, takže v prípade kreslenia kreslíme rôznym tlakom pera rôzne hrubú čiaru. Svojou funkciou je tak tablet ako „miniatúrna interaktívna tabuľa“. Nenahraditeľným sa pre nás stáva tablet vtedy, ak máme v triede trvalo alebo dočasne telesne

hendikepovaného žiaka. Účinok na jeho motiváciu, či sebavedomie je zázračný, ak ho pomocou tabletu rovnocenne zapojíme do súťaže, hry, či riešenia spoločných úloh.

Medzi software didaktické prostriedky môžeme zaradiť : web stránky, testovacie programy, programy na spracovanie obrázkov, fotografií, videí , hlasovacie programy a pod. Spestrenie hodín nám umožňuje používanie výukových programov. Na software ako didaktický prostriedok budeme venovať samostatnú diskusiu, pretože rozsah tejto témy je oveľa väčší.

Všetci členovia IKT klubu sa zhodli v tom, že digitálne technológie nám veľmi pomáhajú pri vytváraní inovatívnych didaktických materiálov a tým zvyšovať úroveň moderného ponímania edukačného procesu. Pomocou nich môžeme urobiť vyučovacie hodiny pre žiakov oveľa zaujímavejšími. Taktiež pomocou nich podporujeme tvorivosť a kreativnosť žiakov. Zavádzanie inovatívnych metód do vyučovacieho procesu má veľký význam aj pri výučbe slabších žiakov, kde je dôležité časté opakovanie naučených vedomostí. Využívanie didaktickej techniky nám umožňuje odbúrať stereotyp hodín a umožňuje hravou formou učiť žiaka novým poznatkom.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Jozef Ďurech
12. Dátum	31.1.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jozef Ďurech
15. Dátum	1.2.2022
16. Podpis	

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, I. Krasku 491, Púchov
4. Názov projektu	Kvalitné vzdelávanie a odborná príprava – náš cieľ.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABH7
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia – prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Ján Haššo
8. Školský polrok	september 2021 – január 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sospuchov.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia - prierezové témy, tvoria piati učitelia.

Klub začal fungovať v októbri v tomto školskom roku.

Spôsob organizácie: stretnutia 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia v rámci vzdelávacích oblastí, ako prierezovej témy.

Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia žiakov naprieč vzdelávaním.

Čitateľská gramotnosť je dôležitou schopnosťou žiaka a nevyhnutným predpokladom pre ďalší osobnostný a profesijný rast žiaka.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, overené pedagogické skúsenosti, vyučovacie metódy, tvorivá práca, odborný text, kreatívne myslenie, odborné vzdelávanie a príprava, inovatívne didaktické materiály.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Cieľom písomného výstupu je zhodnotenie doterajšej činnosti pedagogického klubu čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia - prierezové témy a jeho prínosu do výchovno – vzdelávacieho procesu. Na väčšine predmetov pracujú študenti s množstvom rôznych textov, preto je veľmi potrebné sústrediť sa na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Cieľom našich jednotlivých stretnutí bolo analyzovať nedostatky vo vzdelávaní, prijímať opatrenia na ich odstránenie a prinášať inovácie do edukačného procesu. Všetky činnosti smerovali k rozvoju kľúčových kompetencií učiteľov, k posilneniu čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia a tým ku skvalitňovaniu vyučovacej činnosti.

Jadro:

Popis témy/problém

V rámci pedagogického klubu sa členovia klubu celkovo stretli 10 krát, teda 2 krát v mesiacoch september, október, november, december a január.

Cieľom prvého stretnutia bolo oboznámenie sa s plánom činnosti pedagogického klubu, prehľad odborných zdrojov z oblasti čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia a ďalšie organizačné odporúčania.

Navrhnutá odborná literatúra:

Čitateľské stratégie zlepšujúce schopnosť učiť sa., autor Tomengová Alena, Bratislava 2010

Rozvoj čitateľskej gramotnosti inovatívnymi metódami., autor Borovská Jana, Trenčín 2015

Vyučovanie čítania v Európe: súvislosti, opatrenia a prax., EÚ Brusel 2011

Kritické myslenie., autor Gažovič Ondrej, Markoš Ján, Príručka pre stredné školy

Metódy a formy práce podporujúce kritické myslenie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia., Šándorová Viera, Bratislava 2013

Stratégie kritického a tvorivého myslenia vo vyučovaní vnútorná konzistencia výskumného nástroja., Duchovičová Jana – Tomšík Róbert, Nitra 2017

Cieľom druhého stretnutia klubu bol oboznámenie s návodmi na rozvoj čitateľskej gramotnosti v rámci odborného vzdelávania, metódy a princípy rozvoja kritického myslenia a vytvorenie návrhu/štruktúry vyučovacej hodiny. Rozoberali tie najznámejšie metódy ako sú:

1. E-U-R metóda
2. Evokácia
3. Uvedomenie
4. Reflexia
5. Brainstorming
6. Brainwriting
7. Cinquain
8. Round robin
9. Štyri rohy
10. Kocka
11. Myšlienková mapa
12. Metóda I.N.S.E.R.T
13. R/A/F/T (rola, adresát, forma, téma)
14. Riadené čítanie
15. Vennov diagram
16. Poprehadzované vety

17. Učenie formou skladania

18. Pexeso

19. Pyramída

Tiež prezentovali, ako takúto formu vyučovania vnímajú žiaci (pozitíva a negatíva). Ďalej v rámci stretnutia diskutovali a prezentovali vlastné skúsenosti ako aplikujú princíp kritického myslenia na VH. Aký je postoj jednotlivých žiakov k vyjadrovaniu myšlienok a ich kritických ale aj sebakritických hodnotení, ako prijímajú názory iných spolužiakov a naopak ako učiteľ reaguje a akú spätnú väzbu dáva žiakom.

Na treťom stretnutí klubu sa členovia zoznamovali s deskriptorom úrovne kognitívnych zručností v OVP, so všeobecnými informáciami o úrovniach a metódami pre splnenie cieľa. Pojem deskriptor je vo svojej podstate výkon, vzdelávací výstup/výsledok vzdelávania. Výsledky vzdelávania má jednotliviec preukázať po ukončení vzdelávania – skompletizovaním vzdelávacieho alebo študijného programu. Deskriptory nám na jednej strane ukazujú, že jednotliviec nadobudol vzdelávacie výstupy. Na strane druhej vyjadrujú, že jednotliviec nadobudol merateľné vzdelávacie výstupy. Na tento účel slúžia práve deskriptory. Ich úlohou je dostatočne dobre rozlíšiť medzi nižšou a vyššou úrovňou a na základe predchádzajúcej úrovne ukázať, že uchádzač dosiahol zreteľný progres. Vzdelávacie výstupy predstavujú popis vedomostí, zručností a kompetencií nevyhnutných na splnenie úlohy – dosiahnutie cieľa. Vyjadrujú **čo uchádzač pozná, to sú vedomosti, čo dokáže urobiť - vie (zručnosti) a ako dokáže** obe aplikovať (kompetencie).

- Vedomosti sú dané:

- a) všeobecnými vedomosťami (teoretické);

- b) odbornými vedomosťami (teoretické).

- Zručnosti sú dané:

- a) kognitívnymi zručnosťami (logické, kreatívne a intuitívne myslenie, uvažovanie);

- b) praktickými zručnosťami (komunikačné zručnosti a pod).

- Kompetencie sú dané:

- a) zodpovednosťou

- b) samostatnosťou

- c) sociálnymi kompetenciami

Členovia pedagogického klubu sa zoznámili s deskriptorom, jednotlivými úrovňami a metódami pre splnenie cieľa.

<https://siov.sk/wp-content/uploads/2019/08/Zavedenie-urovne-SKKR-doklady-info-upd-2019-na-web.pdf>

<https://knowwww.eu/nodes/615c4c438326a10009a34514>

https://mpc-edu.sk/sites/default/files/publikacie/harausova_h._-ako_aktivizujuco_vyucovat_odborne_predmety.pdf

Na ďalšom štvrtom stretnutí sme sa zaoberali sebariadeným a autentickým učením a jeho vplyvom na rozvoj čitateľskej gramotnosti, kritickým myslením v príprave na povolanie. Sebariadené učenie je riadenie seba samého vlastným vedomím, myslením, cítením, svedomím. Proces, v ktorom je výuka organizovaná s dôrazom na zmysluplné využívanie učiva, môžeme nazvať autentickým učením. Autentické učenie je dôležité pre uspokojovanie kognitívnych (poznávacích) potrieb jedinca. K ním patrí potreba byť aktívny. Pri autentickom učení musí žiak s faktami niečo urobiť, vytvoriť novú vec, vyriešiť problém, preskúmať otázku (napríklad vypočítať koľko a aké sklo je potrebné zakúpiť pre

určitú zákazku. Pričom je potrebné zaistiť, aby 1. sa zbytočne neutrácalo a po 2. zákazka vyzerala dobre.

Pri autentickom učení žiaci využívajú poznatky jednotlivých odborov a v rámci nich ďalej skúmajú. Autentické učenie zahŕňa zhromažďovanie, interpretáciu a syntézu znalostí. Jeho výsledkom sú produkty, ktoré majú estetickú, praktickú alebo osobnú hodnotu. Mnohé projekty vykazujú znaky autentického učenia, ale autentické učenie môže prebiehať aj prostredníctvom iných vzdelávacích metód, postupov a stratégií – napr. prostredníctvom bádateľskej činnosti, riešením úloh, problému, diskusie, vychádzky a pod.

Na piatom stretnutí sme hodnotili kreatívne myslenie v súvislostiach čitateľskej gramotnosti a jeho využitie v príprave na povolanie a tvorili OPS. Jednotliví členovia pedagogického klubu prezentovali svoje osobné skúsenosti s kreatívnym myslením a zručnosťami žiakov na vyučovacích hodinách. Konštatovali, že v odbornom vzdelávaní a hlavne v odboroch, ktoré sa v našej škole vyučujú a to hlavne v predmetoch: styling a marketing, grafik digitálnych médií, chemická informatika, informačné a sieťové technológie, výtvarné spracovanie skla, operátor sklárskej výroby je kreatívne myslenie žiakov dôležité z pohľadu ich prípravy na povolanie. Kreatívne myslenie žiakov bez dostatočnej úrovne čitateľskej gramotnosti je veľmi ťažko realizovateľné. Kreatívna tvorba sa realizuje hlavne pri riešení žiackych projektov a v praktickej príprave na hodinách odbornej praxe, odbornom výcviku, odevnej tvorbe, stylingu, propagačnej a reklamnej tvorbe, figurálnom kreslení, elektronické publikovanie, grafický dizajn a pod.

Ing. Šimáčková zoznámila členov klubu s informáciami z odborného-metodického časopisu „Pedagogické rozhľady, č.2/2020“, kde Slávka Džáčovská vo svojom príspevku „*Funkčná gramotnosť je beh na dlhé trate*“ ponúka náhľad na možnosti implementácie funkčnej gramotnosti do vyučovacieho procesu a význame kreativity vo vzdelávaní. Kolegyňa Šimáčková zoznámila členov klubu s modelom základu pre celoživotné vzdelávanie, kde jeden zo 4 pilierov je práve kreativita a druhý pilier je gramotnosť. Tento model popisuje práve p. Džáčovská v uvedenom príspevku.

Na základe diskusných aktivít, tvorby a zdieľania OPS sme zostavili prehľad odborných tém na implementáciu kreatívneho myslenia v spojitosti s čitateľskou gramotnosťou vo vybraných odborných predmetoch. Tieto témy súvisia s prípravou žiakov na povolanie a požiadavkami firiem. Forma overovania je prostredníctvom žiackych projektov, ktoré budú vyhodnotené na konci školského roka.

Na šiestom stretnutí klubu sme tvorili BestPractice v oblasti kreatívneho myslenia a v súvislostiach s čitateľskou gramotnosťou. Jednotliví členovia pedagogického klubu prezentovali svoje osobné skúsenosti a osvedčené postupy podporujúce rozvoj kreatívneho myslenia a zručností žiakov na vyučovacích hodinách (VH). Prezentované príklady:

- p. Crkoňová: „Sklársky produkt – návrh“, „Maľba na sklo podľa predlohy alebo podľa vlastného návrhu“, „Zhotovenie výrobku podľa vlastného návrhu- vitráž“, „Písmo inak“ a pod..
- p. Šimáčková: „Nie je taška ako taška“, „Vianočné prekvapenie“, Firemný dresscode“, „Sedemdesiat sukien mala“, „Jeden strih blúzky na 8 príležitosti“ a pod.
- p. Žiačiková: „Cestovanie po Londýne“, „Môj šatník na rôzne príležitosti“, „Môj dom“ a pod.
- p. Šimáček: „Môj jedálniček a zdravý životný štýl“, „Relaxačné cvičenia – zostavenie návrhu“ a pod.

Všetky tieto témy úzko súvisia s prípravou žiakov na život a povolanie. Forma realizácie uvedených tém je prostredníctvom žiackych projektov a problémových úloh, ktoré žiaci realizujú a prezentujú na vyučovacích hodinách.

Členovia klubu sa zhodli, že okrem kreatívneho myslenia je potrebné u žiaka rozvíjať aj iné vlastnosti ako napríklad: ochota riskovať, zmysel pre zodpovednosť, zdravé sebavedomie, silná tvorivá motivácia a pod.. Tieto vlastnosti sú nevyhnutné a rozhodujúce pre tvorivosť, no nesmieme zabúdať

aj na to, že tvorivosť je výsledkom celej osobnosti, všetkých jej čiastkových vlastností či schopností. Kreativita je totižto podnikateľský fenomén a je úspešná iba vtedy, keď sa nápad podarí premeniť do podoby produktu. Ak dokážeme u žiakov vzbudiť kreatívne myslenie, v budúcnosti a vo svojom povolaní môžu byť priekopníkmi nových technológií a budú podporovať silný hospodársky rast.

Cieľom siedmeho stretnutia členov klubu bolo zhodnotiť kreatívne myslenie a inovatívne didaktické materiály v súvislostiach čitateľskej gramotnosti a ich využitie vo vyučovacom procese a príprave na povolanie. Ing. A. Žiačikovej nás oboznámila s možnosťou ako zvýšiť efektívnosť rozvíjania jazykových zručností žiakov integráciou metódy CLIL(Content and Language Integrated Learning) do vyučovacieho procesu. CLIL je metóda, ktorá využíva interdisciplinárny(medzipredmetový) prístup k vyučovaniu cudzieho jazyka a ďalšieho predmetu, čím dáva žiakom možnosť používať nadobudnuté jazykové zručnosti v prirodzenej zmysluplnej komunikácii a využívať jazyk ako prostriedok komunikácie a zároveň ako prostriedok učenia sa. CLIL tak významnou mierou prispieva k rozvoju jazykových kompetencií ,pretože žiaci majú príležitosť precvičovať si jazykové zručnosti v autentických situáciách.. K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese patria aj aktivizujúce didaktické metódy, činnosti podporujúce zvýšenú myšlienkovú aktivitu žiakov. Žiaci budú pripravení na aktívnu komunikáciu počas zahraničných stáží v projektoch Erasmus+.

Ing. Šimáčková informovala členov klubu o výsledkoch workshopu, ktorý realizovala Mgr. A. Crkoňová. Bol zameraný na rozvoj tvorivosti výtvarnou tvorbou. Workshop bol zameraný na rôzne spôsoby rozvíjania tvorivosti prostredníctvom výtvarnej tvorby, doplnenej textom. Koncepcia vychádza z princípov zážitkového a problémového vyučovania. Študenti boli vedení k tvorbe nových myšlienok, k ich prezentácii a hodnoteniu. Uvedený workshop prezentoval metodiku, ktorá využíva metódy priameho a nepriameho rozvoja tvorivosti. Z metód bola využívaná metóda výkladu, rozhovoru, individuálnej konzultácie, vlastnej aktívnej myšlienkovaj aj výtvarnej činnosti inšpirovanej špeciálnymi úlohami. Metodika svojím charakterom implikuje u študentov transfer získaných skúseností do ich budúcej praxe. Práca na workshope vyžadovala uplatniť všetky fázy tvorivého procesu: vytvorenie idey, kritické zhodnotenie nápadov, realizácia najlepších myšlienok, elaborácia – realizácia výtvarných dielok kresbou na formát A4, ich komentovanie a popisky

Celé ôsme stretnutie členov klubu sa nieslo v duchu praktickej interpretácie tvorby umelca ako prostriedok rozvoja kritického myslenia a tvorivosti a prezentáciou skúseností pri tvorbe umelca. Výtvarná edukácia je svojimi špecifikami vhodná na rozvoj tvorivosti a kritického myslenia. Rozvoj týchto osobnostných kvalít je možný prostredníctvom vizuálnej motivácie umeleckými dielami, vlastnej výtvarnej tvorby, verbálnej prezentácie výsledkov tvorby, ako aj využívaním princípov praktickej interpretácie využívajúc plošné aj priestorové vyjadrenie. Práca s umeleckým dielom, so životopisom umelca, s reflexiou na jeho dielo, sa stáva jedným z nástrojov rozvoja kritického myslenia a tvorivosti.

Kreatívne a kritické myslenie je nevyhnutné pre umenie, rovnako pre výučbu umenia. Môžeme si myslieť, že všetky umelecké diela sú kreatívne, ale tvorba nie je to isté čo tvorivosť. Schopnosti tvoriť a kriticky myslieť sú základnými kompetenciami pre žiakov výtvarného umenia. Dôležitou súčasťou prípravy pre našich študentov, je znalosť mnohých inšpiratívnych umelcov, avšak nemenej dôležitá je aj schopnosť adekvátne reagovať na prezentované umenie napríklad Dejiny výtvarnej kultúry. Prostredníctvom svojich umeleckých diel sa študenti učia, ako o nich premýšľať a ako ich reflektovať. Rozmýšľajú, čo sa im páči a nepáči na umelcoch a na ich tvorbe a prečo, vytvárajú diela a píšú svoje úvahy, počúvajú rôzne názory, rozprávajú sa o nich. Študenti sú inšpirovaní formou a obsahom umeleckých diel, umenie je teda nástrojom rozvoja osobnosti študenta.

Vizuálna tvorba inšpirovaná umeleckými dielami je veľmi vhodným nástrojom na rozvíjanie tvorivosti a kritického myslenia všetkých študentov. Študenti prenású získané zručnosti z iných predmetov do praxe, takže proces osobnostného rozvoja bude pokračovať.

Na deviatom stretnutí členov klubu sme pokračovali v prezentácii a využití inovatívnych didaktických materiálov, ktoré slúžia na rozvoj čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia. Realita nám ukazuje, že stále prevláda tradičné vyučovanie, je treba ho nahradiť efektívnejšími metódami a formami edukačnej práce. Inovatívny prístup neplatí iba pre učiteľov, ale týka sa aj žiakov, ktorým by mal učiteľ dať priestor na ich názory.

Ing. Žiačiková oboznámila členov klubu s využitím časopisov GATE a Bridge. Články v týchto časopisoch sú veľkou pomôckou pri rozvoji čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia. Počas pandémie a počas dodržiavania karantény niektorých tried učiteľia ANJ využívali online časopisy, s ktorými mohli žiaci pracovať.

Ing. Žiačiková predstavila prezentáciu, na ktorej spolupracovala so žiakmi triedy III.B a ktorú prihlásila do súťaže o najlepší projekt riaditeľky školy v júni 2021. Žiaci predstavili svoje mesto a dvaja študenti triedy obhajovali tento projekt v anglickom jazyku.

Na hodinách predmetu administratíva a korešpondencia a odborný výcvik využíva Ing. Žiačiková vlastné dispozície prispôsobené na reálny život študentov. Napríklad zadanie pri vyplňovaní tlačív typu: „PPP H“, kedy odosielateľom je trieda, adresa odosielateľa je adresa školy a peniaze zasielajú na Mestský úrad v Púchove za prenájom sály na stužkovú slávnosť, čomu predchádzala žiadosť o prenájom sály. Žiaci si musia vyhľadať presnú adresu mestského úradu, zvyšné údaje majú v zadaní.

Na hodine ADK žiaci dostanú zadanie listu, v ktorom je veľa chýb a ich úlohou je prepísať tento list v súlade s normou.

Mgr. Šimáček informoval členov klubu o zadaní projektu Olympizmus. Žiaci si vyhľadávajú z článkov základné informácie, rozlišujú podstatné a menej podstatné informácie, vzhľadom na tohtoročné olympijské hry v Pekingu. Ďalej spracovávali tému Doping a Zdravý životný štýl.

Mgr. Haško – oboznámil členov klubu so zaujímavou hodinou telesnej výchovy a športu. Vybraní žiaci (aktívny športovci – hokejisti) si pripravili vyučovaciu hodinu zameranú na aerobné a anaerobné zvyšovanie výkonnosti žiakov stredných škôl. Názov vyučovacej hodiny znel Aerobné a posilňovacie cvičenia na slideboarde, vychádzajúc z práce Mgr. Jána Hašša pre Národné športové centrum. Vo vyučovacej hodine išlo o nastavenie zrkadla fyzickej zdatnosti bežnej populácie vo veku 16 a 17 rokov. Účelom bolo kriticky zhodnotiť tento daný stav seba samým s priemerom aktívneho športovca a uvedomenie si dôležitosti pravidelného aktívneho pohybu ako prevencie ku rôznym chorobám pohybového ústrojenstva a zmene svojho vlastného životného štýlu. Žiaci prevzali úlohu vyučujúceho, kde zámerom bolo, aby bol pohľad čo najrealistickejší a približne rovnakej vekovej kategórie, porovnávali na akej úrovni sú aktívni športovci a na akej úrovni sú pasívny jedinci.

Členovia klubu zdieľali svoje skúsenosti s využitím edupage na prípravu materiálov. Edupage nám poskytuje veľa možností na tvorbu a zadávanie materiálov, testov, projektov a pod. Testy môžu byť: s výberom odpovede, s dopisovaním správnej odpovede, so spájaním otázok a správnych odpovedí a zadávanie materiálov podporujúcich čitateľskú gramotnosť.

Na poslednom stretnutí sme vyhodnocovali činnosť pedagogického klubu, analyzovali jednotlivé výstupy a ich aplikovanie v praktickom aj teoretickom vyučovaní. Stretnutie sa nieslo v duchu debaty, diskusie o nutnosti zapracovania novo získaných poznatkov do vyučovania, o tvorbe nových didaktických materiálov. Jednotliví členovia klubu prezentovali svoje skúsenosti z použitia textových zadaní na vyučovacích hodinách, o správnosti použitia vedomostí o odbornom texte, prepojenia týchto informácií z iných zdrojov so spracovávaným textom a zadanými praktickými úlohami, prezentácia a zdôvodnenie vlastného názoru žiakmi, s využitím kreatívneho myslenia v súvislostiach čitateľskej gramotnosti v príprave na budúce povolanie

Koordinátor prítomným predstavil preberaný program práce počas prvého polroka a zhrnul výsledky a závery stretnutí. Keďže cieľom je prehľbovanie čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia

v rámci teoretických aj praktických predmetov členovia sa navzájom oboznamovali s OPS a s vlastnými didaktickými materiálmi, stratégiami a metódami vhodnými na využitie vo vyučovacom procese. Hodnotili výstupy a vymieňali si skúsenosti ktoré aplikovali vo svojej praxi. V rámci diskusie a výmeny skúseností v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia sa účastníci zhodli, že inovácie predstavujú užitočný nástroj, ktorý pomáha lepšie reagovať na zmeny a pomôžu žiakom v ich profesijnom živote.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Zhodnotili sme, že je veľmi dobré, ak majú jednotliví vyučujúci možnosť vypočítať si ostatných učiteľov a načerpať inšpiráciu. Každý z nás sa usiluje byť čo najlepším pedagógom a svoje učiteľské pôsobenie neustále vylepšovať a zdokonaľovať. Preto je práve takéto odovzdávanie si skúseností veľmi prínosné, inšpiratívne a určite v ňom chceme pokračovať. Hoci sú v našom klube čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia učelia rôznych predmetov, nie je to nevýhodou, ale naopak prínosom. Z analýzy stretnutí vyplýva, že inovácie začleňované v jednotlivých študijných odboroch a triedach do výučby prinášajú výsledky, ozvlášťujú vyučovacie hodiny, motivujú študentov a zlepšujú ich schopnosť pracovať s rôznymi textami. Keďže primárnym cieľom nášho klubu je rozvoj čitateľskej gramotnosti, veľa priestoru sme venovali práve týmto prospešným aktivitám. Všetci vyučujúci sa už stretli s vyjadrením, že žiak niečo prečítal a povedal, že vlastne nevie, čo čítal. Preto je dôležité neustále rozvíjať u študentov zručnosti podporujúce čitateľskú gramotnosť.

Uvedomujeme si, že čítanie, čitateľská gramotnosť a kritické myslenie tvoria nevyhnutný predpoklad na rozvíjanie kľúčových kompetencií, predovšetkým kompetencie k učeniu sa. Členovia klubu odporúčajú čo najviac využívať metódy na podporu čitateľskej gramotnosti vo vyučovacom procese, pretože jedným zo základných cieľov vzdelávania by malo byť rozvinutie čitateľskej gramotnosti potrebnej pri uplatnení sa absolventov stredných škôl na trhu práce. Zaoberať sa tvorivou prácou žiakov a prácou s odborným textom. Tvorivosť je spojená s každodenným životom. Takáto práca pomáha rozvíjať u žiakov schopnosť čítať s porozumením, premýšľať kreatívnym spôsobom, zvyšuje motiváciu, vedie ich k spontánnosti, experimentovaniu a dáva žiakom príležitosť ku tvorbe nových nápadov. Kritické, kreatívne myslenie v súvislostiach čitateľskej gramotnosti využívať v príprave na ich budúce povolanie. Získané osvedčené pedagogické skúsenosti, inovatívne didaktické materiály sa snažiť aplikovať v medzipredmetových vzťahoch. Práca v pedagogickom klube čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia priniesla mnohé pozitíva a jej členovia odporúčajú v stretnutiach pokračovať aj do budúcnosti

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ján Haššo
12. Dátum	31. 01. 2022
13. Podpis	<i>Haššo</i>
14. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ján Haššo
15. Dátum	31. 01. 2022
16. Podpis	<i>Haššo</i>

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, I. Krasku 491, Púchov
4. Názov projektu	Kvalitné vzdelávanie a odborná príprava - náš cieľ
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABH7
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub finančnej gramotnosti v príprave na život – prierezové témy
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	RNDr. Katarína Paliesková
8. Školský polrok	september 2021 – január 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sospuchov.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia

V PK finančnej gramotnosti v príprave na život – prierezové témy, pracovalo 5 členov - učiteľov všeobecno-vzdelávacích predmetov a odborných predmetov, ktorí aplikujú témy finančnej gramotnosti vo vyučovaní svojho predmetu/predmetov. V 1. polroku pracoval klub od septembra 2021 do januára 2022. V tomto období sa uskutočnilo 10 stretnutí.

Pedagogický klub sa zameriaval na rozvoj finančnej gramotnosti v rámci odborného vzdelávania a prípravy na povolanie, ako prierezovej témy.

Aktivity pedagogického klubu sme realizovali podľa plánu a boli zamerané na zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov.

Kľúčové slová

Finančné plánovanie, osobný finančný plán, spotrebiteľské podvody, internetové podvody, ochrana spotrebiteľa, reklamácia, didaktická hra, myšlienková mapa, pracovný list, zdieľanie skúseností

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Témou písomného výstupu sú aktivity členov pedagogického klubu finančnej gramotnosti za 1. polrok školského roku 2021/2022, ktoré boli zamerané na aplikáciu inovatívnych metód do vzdelávacieho procesu, vypracovanie a prezentáciu metodického materiálu, vzdelávanie členov PK, aktívnu spoluprácu učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov a odborných predmetov v rámci medzipredmetových vzťahov, zdieľanie osvedčených pedagogických skúseností z vlastnej vyučovacej činnosti a spätnú väzbu z činnosti klubu.

Jadro:

Popis témy/problém

Členmi pedagogického klubu finančnej gramotnosti sú pedagógovia, ktorí na škole vyučujú všeobecnovzdelávacie predmety a odborné aplikované predmety. Takéto zloženie je pre aktivity klubu prínosom a výhodou. V rámci medzipredmetových vzťahov spájame teoretické vzdelávanie s odborným vzdelávaním a poznatky aplikujeme v praxi.

Pedagogický klub finančnej gramotnosti začal v 1. polroku pracovať v septembri 2021 do konca januára 2022. Počas uvedeného obdobia sme realizovali 10 stretnutí, každý mesiac sme realizovali 2 stretnutia.

1. Na prvom stretnutí v septembri 2021 sa členovia klubu oboznámili s plánom práce PK FG na školský rok 2021/2022.

V 1. polroku sa členovia klubu PF FG zaoberali témami:

1. **Plánovanie, príjem a práca** so zameraním na rozvoj čiastkovej kompetencie 1 – identifikovať zdroje osobných príjmov a čiastkovej kompetencie 2 – vypracovať finančný plán.

2. **Rozhodovanie a hospodárenie** spotrebiteľov so zameraním na rozvoj čiastkovej kompetencie 2 – mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom a čiastkovej kompetencie 3 – zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť.

3. **Tvorba Best Practice**, vypracovanie inovatívnych didaktických materiálov, prezentácia OPS súvisiacich so zvyšovaním úrovne finančnej gramotnosti, tvorba námetov, medzipredmetová výučba a jej možnosti riešenia problematiky danej oblasti.

Členovia pedagogického klubu sa dohodli, že sa budú stretávať 2-krát za mesiac. Literatúru k jednotlivým témam si vyberú individuálne. Jednotlivé témy si rozdelili podľa záujmu a skúseností. Na stretnutiach sa budú aktívne podieľať na prezentácii tém, na tvorbe inovačných materiálov a zdieľať svoje osvedčené skúsenosti.

2. Na druhom stretnutí v septembri koordinátorka klubu pripravila pre členov klubu prednášku k problematike finančného plánovania a tvorby finančného plánu. Uviedla, že pred samotnou tvorbou finančného plánu je potrebné finančné plánovanie. Je to postupnosť budúcich činností a krokov v oblasti financií, ktoré popíšu cestu ako sa dostaneme k nášmu finančnému cieľu. Výsledkom finančného plánovania je finančný plán. Finančné plánovanie je kontinuálny proces, pri ktorom je potrebné sledovať a) ako sa menia podmienky, b) priebežne plniť úlohy a ciele plánu. Z tohto hľadiska je potrebná kontrolná činnosť – má poznávaciu funkciu a ovplyvňuje aj ďalšie rozhodnutia v procese tvorby plánu.

Pri finančnom plánovaní dochádza:

- k vytváraniu budúcich finančných rozpočtov
- k výkazu zisku a strát
- k výkazu finančných tokov.

Výsledkom finančného plánovania je finančný plán. Je to dokument, v ktorom sú proti sebe súčasné a budúce výdavky a súčasné a budúce zdroje na ich krytie.

Finančný plán môže byť podľa časového hľadiska:

- krátkodobý – niekoľko mesiacov – 1 rok
- strednodobý – 1 až 5 rokov
- dlhodobý – 5 rokov a viac.

Úlohou krátkodobého finančného plánovania je:

- konkretizovať potrebu kapitálu v danom roku a zdroje jeho získania,
- zabezpečiť trvalú platobnú schopnosť,
- odhaliť možnosti a príčiny vzniku platobnej neschopnosti,
- riadiť peňažné toky do podniku a z podniku tak, aby bol podnik schopný uhrádzať v každom okamihu svoje splatné záväzky.

Základnou formou krátkodobého finančného plánu je plán peňažných príjmov a výdavkov. Je to suma, ktorú podnik mesačne získa alebo zaplatí. Jeho výsledkom je saldo, ktoré môže byť vyrovnané, kladné a pasívne. Súčasťou krátkodobého finančného plánu je rozpočet nákladov a výnosov. Zmeriava sa na budúce javy – podrobne naplánované náklady, výnosy a výsledok hospodárenia.

Mgr. Kucharíková – vyučuje predmet manažment osobných financií a v rámci stretnutia prezentovala aktivitu Rodinný rozpočet. Na hodine predmetu využitím metódy brainstormingu žiaci urobili zoznam všetkých možných príjmov - mzdy, dôchodok (starobný, invalidný, sirotský, vdovský, vojenský), zárobky z brigád, privyrobenie z podnikania, sociálne a iné dávky, výživné, výpomoc od rodičov a priateľov, výnos z prenájmu nehnuteľností atď., príjmy zo sporenia (úroky), dividendy a zoznam nevyhnutných výdavkov - nájomné, splátky hypotéky, spotrebných úverov, leasingu a kreditných kariet poistenie, bankové poplatky, platby na sporenie (napr. stavebné) a pripoistenie (dôchodkové, dôchodkové či životné), platba za elektrinu, vodu, plyn, kúrenie, koncesionársky poplatok za rozhlas a televíziu, platba za telefóny, káblovú televíziu a internet, tvorba finančnej rezervy (cca 3 až 15% z čistých príjmov alebo nákladov domácnosti), výdavky na dopravu alebo prevádzku automobilu, potraviny, drogeria, kozmetika a kaderníctvo, lieky, nevyhnutné oblečenie, potrava a starostlivosť o domáce zvieratá, údržba domácnosti či záhrady, vybavenie domácnosti, školské, školské pomôcky a záujmové krúžky, vreckové). Za domácu úlohu každý žiak individuálne priradí k nevyhnutným výdavkom sumy v eurách, ktoré vynaloží, keď sa osamostatní od rodičov (za predpokladu že budú bývať sami, bez muža a detí). Jednotlivé sumy spočítajú do konečnej/celkovej sumy a porovnávajú.

Členky klubu diskutovali k uvedenej problematike finančného plánovania. Z hľadiska rozvoja zručností v oblasti finančnej gramotnosti žiakov je finančné plánovanie a tvorba finančného plánu zahrnutá v tematických plánoch odborných ekonomických predmetoch (ekonomika, účtovníctvo, manažment osobných financií, marketing). Plánovanie osobných financií, rodinný rozpočet odporúčajú zaradiť do predmetu matematika, občianska náuka, etická výchova, projektové cvičenia a pri realizácii žiackych školských projektov. Uviedli, že je potrebné viesť žiakov k racionálnemu finančnému plánovaniu, k zodpovednosti za svoje finančné potreby a výdavky, k reálnemu plánovaniu výdavkov podľa svojho príjmu, k vytváraniu finančnej rezervy. Je dôležité poučiť žiakov o rizikách nesprávneho finančného plánovania, o úverových podvodoch ako aj o možnosti využiť finančné poradenstvo akreditovaných finančných inštitúcií.

3. Na prvom stretnutí v októbri koordinátorka klubu nadviazala na predchádzajúcu tému finančného plánovania. Uviedla, že mnohí žiaci už teraz majú svoj vlastný príjem – dostávajú vreckové od rodičov, žiaci v systéme duálneho vzdelávania poberajú motivačné štipendium, veľa žiakov počas prázdnin a príležitostne brigádjuje a získava finančnú odmenu. Zarobené peniaze najčastejšie investujú do kúpy telefónu, dobrého bicykla, starší žiaci do ojazdeného auta. Ich investícia je vo väčšine prípadov jednorazová, peniaze minú na svoju vlastnú potrebu, len pár jednotlivcov si peniaze odkladá. Žiaci si teda užívajú finančnú slobodu, nemusia pracovať, rodičia sa starajú, aby mali kde bývať, mali si čo obliecť a čo jesť. Zarobenými peniazmi neprispievajú do rodinného rozpočtu, slúžia im na prílepkovanie a uspokojenie svojich potrieb. Preto je dôležité naučiť žiakov finančnej zodpovednosti a vysvetliť, aby už teraz začali uvažovať nad svojou budúcnosťou a rozumne využívať finančné prostriedky. Po skončení štúdia vstúpia na pracovný trh, zamestnajú sa a budú mať pravidelný príjem, odsťahujú sa od rodičov a z vlastného príjmu musia vedieť pokryť všetky svoje výdavky a rozumne hospodáriť – naučiť sa plánovať svoje vlastné financie. Pri finančnom plánovaní stanoviť len konkrétne – reálne finančné ciele a časový horizont, v ktorom ich chceme dosiahnuť.

Finančné ciele môžeme z časového hľadiska rozdeliť na:

- Krátkodobé – súvisia s kúpou vecí do trojnásobku príjmu – dovolenka, zariadenie do domácnosti, oblečenie, výdavky spojené s rôznymi sviatkami a podobne.
- Strednodobé – kúpa auta, menej finančne náročná rekonštrukcia bytu, sporenie.
- Dlhodobé – majú vplyv na životnú úroveň v budúcnosti – bývanie, zabezpečenie detí,

sporenie na dôchodok.

Zásady finančného plánovania – 4 dôležité kroky:

- Definovať si ciele - stanoviť si, čo chceme v budúcnosti dosiahnuť, čo i plánujeme kúpiť, zabezpečiť a zažiť.
- Budme realisti – stojme nohami na zemi – dobre nastavený finančný plán musí byť reálny – treba v ňom zohľadniť svoje časové, príjmové, výdavkové a majetkové možnosti.
- Disciplína – jednotlivé ciele a kroky si pravidelne značme a umiestnime na viditeľnom mieste – je to dobrá motivácia k priblíženiu sa k cieľu.
- Pravidelná kontrola – viesť evidenciu svojich výdavkov – využiť rôzne aplikácie, ale stačí zaviesť zošit a odkladať bločky a raz ročne prekontrolovať nastavenia finančného plánu.

Pravidlo o ideálnom rozložení príjmu:

- 10% - tvorba finančnej rezervy
- 20% - tvorba aktív a dosahovanie dlhodobých cieľov
- 30% - splátky a úvery
- 40% - maximálna spotreba.

Po absolvovaní témy z oblasti finančného plánovania žiak dokáže:

- vysvetliť prečo je potrebné vytvoriť finančnú rezervu,
- vysvetliť aká veľká by mala byť optimálna finančná rezerva a na základe svojho príjmu vypočítať vlastnú finančnú rezervu,
- vysvetliť rozdiel medzi aktívami a pasívami,
- aplikovať pravidlo 10:20:30:40 (ideálne rozloženie príjmu) pri riešení príkladov z reálneho života,
- vytvoriť svoj vlastný krátkodobý a strednodobý finančný plán.

Členovia klubu diskutovali k téme finančného plánovania. Na hodinách etickej výchovy, občianskej náuky, matematiky, manažmetu osobných financií, informatike, ekonomike a odborných predmetoch odporučili využiť rôzne aktivity:

- Čo sa dá kúpiť za 1 euro, 5 eur, 10 eur – individuálne alebo v skupinách
- Hľadáme najlepšiu banku – práca v skupinách, žiaci pracujú s internetom
- Prečo je dôležité šetriť – napr. krátka úvaha na SJL alebo ANJ, diskusia k téme
- Rodina – aktivita v skupinách zameraná na rozpočet rodiny
- Exekúcia – aktivita zameraná na to, aby si žiaci uvedomili ako nové veci postupne strácajú svoju cenu každodenným používaním
- Vreckové – aktivita zameraná na zmysluplné využitie vreckového a šetrenie
- Vyhrali sme milión – práca v skupinách zameraná na investovanie a zhodnocovanie peňazí.

4. Na druhom stretnutí Mgr. Urbanová prezentovala tému: **Analýza priorít, cieľov a ich realizácia pri zostavovaní osobného dlhodobého finančného plánu.** Uviedla ciele a prínos pre žiaka, zásady finančného plánovania, aplikáciu poznatkov finančného plánovania na konkrétnom príklade s doplnením informácií, ktoré žiak potrebuje k vyriešeniu príkladu.

• **Ciele a prínosy pre žiaka:**

- žiak sa naučí zostaviť osobný finančný plán
- analyzuje, z čoho sa pri zostavovaní finančného plánu vychádza - z individuálnych cieľov, z finančných možností, z predchádzajúcich finančných riešení, zo zásad finančného plánovania
- zostaví rozpočet príjmov a výdavkov
- rozpozna aktíva a pasíva
- dokáže posúdiť, kam jeho peniaze otekajú
- dokáže nájsť riešenie k minimalizovaniu svojich dlhov
- naučí sa budovať finančnú rezervu.

• **Naučiť žiaka realizovať finančný plán sa podľa týchto zásad:**

- Ešte pred zostavením finančného osobného plánu je potrebné, aby žiak dokázal analyzovať vlastnú finančnú situáciu - zvážil svoje potreby, požiadavky a poukázal na možné riziká.
- Mal by nájsť najvhodnejšiu kombináciu vlastných zdrojov a úverových prostriedkov na zabezpečenie proti všetkým možným rizikám a vykonať návrh finančného plánu.
- Navrhnuté riešenie realizovať - vybrať vhodné produkty, zabezpečenie úveru a poistných programov, spísať a vybaviť žiadosti, rokovať s bankami a poisťovňami. Ak si nebude vedieť

poradiť, môže si nájsť s vhodného poradcu, ktorý sa zaoberá touto problematikou. Tieto služby poskytujú aj banky.

• **Praktická realizácia - príklad**

Starat' o svoje peniaze sa opláti! To si povedala slečna Jána, ktorá má 31 rokov. Pracuje v zamestnaneckom pomere ako bankový poradca s mesačným čistým príjmom 1100 € a zároveň podniká v oblasti vedenia účtovníctva s príjmom 230 € za mesiac. Jej výdavky na domácnosť sú nasledovné:

- Nájomné 230 €
- Leasing autá 200,00 €
- Dôchodkové pripojistenie 40 €
- Domácnosť 70 €
- Prevádzka auta 80 €
- Jedlo Sk 200 €
- Oblečenie 100 €
- Zábava Sk 80 €

Majetok, ktorý vlastní je 2000 € na bankovom účte, podielové listy vo výške 5000 € a penzijné pripojistenie 3000 €. Na druhej strane jej záväzky sú vo výške 5000 € - nesplatený lízing na auto.

Informácie pre žiakov:

V praxi osvedčenou metódou starostlivosti o peniaze a ich zdroje je osobný finančný plán. S jeho pomocou možno hľadať a nájsť ochranu existujúcich príjmov a majetku pred rizikom straty. Dobrý finančný plán teda zahŕňa nielen financovanie realizácie cieľov, ale aj minimalizáciu rizík, ktoré môžu naplnenie cieľov ohroziť.

Osobný finančný plán slúži ku kontrole peňazí, k plánovaniu ich toku v čase, k ich získavaniu, ochrane a rozmnožovaniu. Pomáha zároveň ako pomôcka pri dosahovaní cieľov a potrieb.

Slečna Jana má tri základné ciele.

1. Chcela by predčasne jednorazovo splatiť leasing 5000 €
2. Chcela by začať študovať Sk, ale potrebuje 6000 €
3. Chcela by si zaobstarat' nové bývanie 100000 €

Splátka by bola 500 € mesačne.

Základný finančný plán môže byť celkom jednoduchý a krátky. Stačí, aby mal štyri body:

1. Viete, aké sú vaše aktíva a vaše pasíva?
2. Viete, odkiaľ k vám plynú vaše peniaze a kam otekajú?
3. Dokážete bez problémov splácať svoje dlhy?
4. Nie sú vaše dlhy príliš vysoké vzhľadom k vašim príjmom?

Mal by zhodnotiť vašu súčasnú finančnú situáciu, stanoviť spôsob, ktorým svoj cieľ dosiahnete.

Štruktúra finančného plánu by mala obsahovať tri osobné ciele:

1. Vybudovať finančnú rezervu teda rýchlo dostupné peniaze.
2. Zabezpečiť sa - vybudovať penzijné financie, uzavrieť zodpovedajúce životné poistenie a poistenie majetku.
3. Financovať osobné ciele.

Finančná rezerva predstavuje odložené peniaze pre prípad "nepriaznivých" dní v našom živote. cieľom je, aby sme prekonalí v poriadku nečakané a finančne nepriaznivé udalosti (rôzne škody na majetku, či dlhodobejšie zdravotné problémy). Človek by mal zvážiť uzavretie niekoľkých základných druhov poisťok - poisťky životnej, poisťky proti chorobe, úrazu a podobným udalostiam a v neposlednom rade poisťku proti strate majetku, aby neprišiel náhle o niečo, na čo celý život pracoval.

Úloha pre žiakov:

1. Zostavte Janin osobný rozpočet príjmov a výdavkov. Výdavky rozdeľte na pevné -tie, ktoré sú každý mesiac nemenné a musíme ich vždy zaplatiť a výdavky kontrolovateľné - tie, ktorých výšku môžeme ovplyvniť.
2. Zostavte prehľad jej majetku a záväzkov.
3. Navrhňte riešenia pre splnenie jednotlivých cieľov, ktoré si Jana zvolila.

Pomôcka: Jana by si mala zvoliť poradie cieľov a stanoviť, kde na ich splnenie vezme peniaze. Musí vyriešiť splatenie lízingu, splácanie hypotéky na dom a financovanie štúdia. Pri realizácii cieľov by ste mali postupovať najskôr od toho, čo môže Jana zaplatiť jednorazovo a potom od najvyšších

čiastok k najnižším.

Požiadavky na pomôcky, materiálne zdroje, informačné technológie

- Každý žiak by mal mať kalkulačku.
- Žiaci by mali mať prístup k internetu, aby sa lepšie orientovali v pojmoch.
- Realizácia - postup a metódy.
- Príklad by mal byť realizovaný na dvoch hodinách. Na prvej hodine sa zamerať na zostavenie rozpočtu a prehľadu majetku a záväzkov, v druhej hodine potom analyzovať prioritu cieľov a navrhnúť najlepšie riešenie.
- V úvode hodiny zopakovať kľúčové slová, zamerať sa na pojem rozpočet majetku a záväzky.
- Ďalej žiaci budú samostatne študovať zadanie príkladu a vyhľadávať na internete príslušné odkazy k danej tematike. Zhruba 15 minút.
- Výpočty vykonávajú na tabuľu, každý žiak zostaví rozpočet na list papiera (zošita) alebo ho vyhotoví na počítači ako tabuľku v EXCELU a ihneď sa budú interpretovať výsledky.
- Rovnakým spôsobom bude zostavený prehľad majetku a záväzkov. Na druhej hodine sa budú riešiť rôzne možnosti zostavenia priorit cieľov.
- Vo zvyšnom čase sa môžu žiaci vrátiť k internetovým zdrojom a hľadať ďalšie riešenia zadanej situácie.

Členovia klubu aplikovali svoje vedomosti a osobné skúsenosti pri riešení príkladu. Mgr. Urbanová koordinovala postupy pri riešení úlohy. Vysvetlila, že je dôležité zostaviť si dobrý finančný plán, ktorý slúži na kontrolu toku peňazí. Príklad má viacero riešení, ale cieľom je vybrať najvýhodnejšie riešenie z hľadiska plnenia finančných cieľov. Členovia klubu odporúčali konzultovať danú problematiku s odborníkom z praxe.

5. Na prvom stretnutí v novembri Ing. Kubičárová prezentovala tému: 10 typov spotrebiteľských podvodov - modelovanie situácií.

Uviedla, že v súčasnosti sú podvody na spotrebiteľovi bežné a sú často prezentované v médiách. Podvodníci kontaktujú svoje obete – telefonicky, poštou, e-mailom a cez internet. Dokážu si získať dôveru obete, požiadajú ju o peniaze, potom ich vezmú a sú preč. Scenáre, ktoré používajú na vylákavie peňazí, sa neustále menia. Upozornila na najčastejšie typy podvodov:

1. Záložné poplatky / platba vopred

Modelová situácia: Podvodníci vystupujú ako zástupcovia neexistujúcich spoločností poskytujúcich pôžičky a používajú autenticky vyzerajúce dokumenty, e-maily a webové lokality, aby budili dojem legitímnosti. Za poskytovanie pôžičiek vopred účtujú „poplatky“. Zákazníci zaplatia, no pôžičky sa nikdy nedomôžu. Podvodníci zmiznú a niekedy pravidelne menia názov svojho „podniku“, aby sa vyhli vymáhaniu práva. Toto je jedna možnosť podvodu, ktorému sa hovorí „záložné poplatky“ alebo „platba vopred“. Podvodníci tiež môžu zlákať obete sľubmi o investíciách alebo dedičstve výmenou za poplatok. No vždy je to o tom istom: Obet' zaplatí peniaze niekomu s očakávaním, že dostane niečo vyššej hodnoty, no nakoniec dostane menej alebo nič.

2. Mystery Shopping

Podvody s nákupmi Mystery shopping obľubujú zločinci, ktorí sa zameriavajú na webové lokality s ponukami práce. Modelová situácia: Podvodníci odošlú obeť šek a povedia jej, aby použila prostriedky na „zhodnotenie“ služby peňažného prevodu spoločnosti Western Union. Obet' odošle peniaze, no neskôr zistí, že šek je falošný a je jej povinnosťou vyplatiť sumu banke.

3. Nadmerná platba

Pri podvodoch s nadmernou platbou podvodníci vystupujú v úlohe nákupcu a vyhľadávať spotrebiteľov, ktorí predávajú službu alebo výrobok. Modelová situácia: „Nákupca“ odošle predajcovi legitímne vyzerajúci šek, zvyčajne od dobre známej banky, ale na čiastku vyššiu než bola dohodnutá čiastka. Kontaktujú predajcu s vysvetlením tejto nadmernej platby a požiadajú ho, aby si nechal vyplatiť šek a nadmerné prostriedky odoslal späť. O niekoľko týždňov sa obet' dozvie, že šek je falošný, no podvedený je stále povinný zaplatiť banke vyplatené peniaze.

4. Zamestnanie

Podvody so zamestnaním sa väčšinou začínajú ponukou, ktorá je až príliš dobrá – napríklad práca z domu a zárobok tisícov dolárov za mesiac bez potrebných skúseností – a končí sa tým, že spotrebiteľ zostane bez práce aj peňazí. Zvyčajne prebieha jedným z týchto troch spôsobom:

a) Modelová situácia 1: Podvodníci vystupujú v pozícii nového „zamestnávateľa“ a pošlú obetiam šek

na pokrytie predbežných výdavkov, ako sú zásoby. Obete si nechajú vyplatiť šek, nakúpia potrebné zásoby a odošlú zostávajúce prostriedky naspäť podvodníkovi. O niekoľko týždňov zistia, že šeky sú falošné a oni sú povinní vyplatiť celú čiastku.

b) Modelová situácia 2: Podvodníci vystupujú ako „náboroví pracovníci“ a ponúkajú zaručené zamestnanie, prípadne ako „zamestnávateľa“, ktorí ponúkajú prácu pod podmienkou, že obeť vopred zaplatia za veci, ako sú úverové šeky alebo poplatky za žiadosť alebo náborový proces. Obete zaplatia, no ponuka práce sa nikdy nenaplní.

c) Modelová situácia 3: Podvodníci vystupujú ako zástupcovia „spoločnosti“ a hľadajú citlivé osobné alebo finančné údaje od obetí pod zámienkou vykonávania kontroly úverov alebo overovania osoby. Neskôr sa tieto obeť stanú cieľom krádeže identity.

5. Lotéria/Výhra

Podvody s lotériou alebo výhrou prebiehajú väčšinou dvoma podobnými spôsobmi:

1. Modelová situácia 1: Obet' dostane nevyžiadaný telefonický hovor, e-mail, list alebo fax od niekoho, kto sa vydáva za zamestnanca vládnej agentúry alebo zástupcu dobre známej organizácie alebo celebrity, s oznámením, že obet' vyhrala veľkú čiastku peňazí alebo výhru. Podvodník získa dôveru obeť a vysvetlí, že ak si chce obet' výhru prevziať, musí najprv odoslať menšiu čiastku na uhradenie poplatkov za spracovanie alebo daní. Obete okamžite podľa týchto pokynov odošlú peniaze, no svojej „výhry“ sa nikdy nedočkajú. Zostanú tak bez peňazí, ktoré zaplatili za „poplatky a dane“.

2. Modelová situácia 2: Obete dostanú nevyžiadaný šek alebo peňažný príkaz a pokyny na vloženie peňazí a okamžité odoslanie jeho časti späť na pokrytie poplatkov za spracovanie alebo daní. O niekoľko týždňov neskôr sa obeť dozvedia, že šeky sú falošné, no oni už odoslali peniaze na pokrytie „daní“ a nie je možné ich získať späť. Svojej banke sú povinní uhradiť peniaze, ktoré si vybrali.

6. Nehnutelnosť na prenájom

Skúsení podvodníci používajú internet a obzvlášť lokality s bezplatnou inzerciou, kde vyhľadávajú nič netušiace obeť na trhu s nehnuteľnosťami. Podvody s nehnuteľnosťami na prenájom sa zvyčajne udejú dvoma spôsobmi:

1. Modelová situácia 1: Prenajímatelia hľadajú dom alebo byt na prenájom a sú podvedení „vlastníkom“. Obete narazia na skvelé ubytovanie v dobrej oblasti za skvelú cenu. Inzerát pôsobí dôveryhodne, oslovia teda „vlastníka“, zvyčajne e-mailom. Vlastník tvrdí, že danú nehnuteľnosť im poskytne, ak mu pošlú peniaze na pokrytie poplatku za žiadosť, ako kauciu a pod. Obete odošlú peniaze, no „vlastník“ sa im už nikdy neozve.

2. Modelová situácia 2: Vlastníci prenájmajú svoj dom alebo byt a okradne ich „prenajímateľ“. Falošný prenájomník skontaktuje obet', zvyčajne e-mailom, a vyjadrí záujem o prenájom domu alebo bytu. Podvodník odošle šek za vklad, no potom od prenájmu odstúpi. Obet' odošle peniaze späť, no neskôr zistí, že šek je falošný.

7. Prípady núdze / starý rodič

Podvody „prípady núdze“ sú v dnešnej dobe veľmi časté a prezentované v médiách. Podvodníci pracujú s emóciami ľudí a silným pocitom pomôcť iným v núdzi. Modelová situácia: Podvodníci sa vydávajú za svoje obeť a vymyslia si núdzovú situáciu – zatkli ma, okradli ma, som v nemocnici. Zameriavajú sa na priateľov a rodinu s naliehavými prosbami o pomoc a peniaze. Podvody „prípady núdze“ sa tiež vyskytujú vo všetkých možných variáciách. Existuje podvod so starým rodičom, kde podvodníci kontaktujú staršie osoby a vydávajú sa za ich vnúčatá a naliehavo žiadajú peniaze. A potom sú tu podvody na sociálnych sieťach, v ktorých podvodníci hacknú účty na sociálnych sieťach a zamerajú sa na priateľov s agresívnymi žiadosťami o peniaze, pričom predstierajú zranenie, zatknutie atď.; tak isto postupujú v prípade e-mailových účtov. Používajú informácie z týchto účtov na získanie dostatočného množstva osobných údajov, aby ich žiadosti pôsobili dôveryhodne.

8. Nákup na internete

V prípade podvodu s nákupom na internete zločinci útočia na obeť, ktoré zadajú ponuku na položku na webstránke alebo v službe online aukcie. Všeobecne sa to deje dvoma spôsobmi:

1. Modelová situácia 1: Ponuka obeť zvíťazí, čo je pravdepodobne podvod. Následne je obet' informovaná, že predávajúci prijíma platbu iba formou peňažného prevodu. Predávajúci povie kupujúcemu, aby zadal prevod na fiktívne meno alebo na meno blízkej osoby. Podvodník presvedčí obet', že tým chráni jej peniaze, kým tovar alebo služby nedorazia. Predávajúci si potom vytvorí

falošné ID na fiktívne meno a prevezme prostriedky. Tovar nie je obeť nikdy doručený.

2. Modelová situácia 2: Druhým prípadom je, keď je pôvodná aukcia legítimná, no obeť nezadá najvyššiu ponuku. Neskôr ich kontaktuje ďalšia strana s ponukou predaja tej istej položky za podobných podmienok a s pokynom, aby obeť odoslali platbu formou prevodu. Obeť peniaze odošle, no tovar nikdy nedostane.

9. Vzťah

Modelová situácia: Muž a žena sa stretnú na internete. Vytvorí sa medzi nimi vzťah: píšú si e-maily, telefonujú a posielajú si fotky. Nakoniec si naplánujú stretnutie, niekedy dokonca svadbu. So silnejúcim vzťahom sa niektoré veci začínajú meniť. Muž požiada ženu, aby mu poslala peniaze, potrebuje peniaze na autobus, aby mohol navštíviť chorého strýka. Prvý peňažný prevod je malý, no požiadavky sa stávajú častejšími a čiastky rastú – jeho dcéra potrebuje akútny chirurgický zákrok, muž potrebuje peniaze na letenku na návštevu a pod. Sľuby o vrátení peňazí sú prázdne, peniaze sú preč a s nimi aj on.

10. Falošný šek

Falošné šeky zohrávajú hlavnú úlohu v množstve typov podvodov: v podvodoch so záložnými poplatkami alebo platbou vopred, podvodoch s nákupom mystery shopping, podvodoch s výhrou v lotérii a ďalších. Obeť dostanú nevyžiadaný šek alebo peňažný príkaz a pokyny na vloženie peňazí a okamžité odoslanie jeho časti späť na pokrytie rôznych výdavkov, ako sú poplatky za spracovanie alebo dane. O niekoľko týždňov neskôr sa obeť dozvedia, že šeky sú falošné, no oni už odoslali peniaze a nie je možné ich získať späť. Svojej banke sú povinní uhradiť peniaze, ktoré si vybrali.

<https://www.westernunion.com/sk/sk/fraud-awareness/fraud-types.html>

Členovia klubu diskutovali k problematike spotrebiteľských podvodov. Ing. Siváková – vyučujúca informatiky upozornila na bežné formy internetových podvodov (scamov). Podvodníci lákajú peniaze od ľudí prostredníctvom **falošných e-shopov**. Napríklad aktuálne je dopyt po ochranných pomôckach, takže predávajú ochranné rúška či respirátory, dezinfekciu ale aj ďalší tovar. Po zaplatení vám ale žiadny tovar nedodajú a už sa nehlásia. Rozšírený je tzv. phishing. Sú to **podvodné e-maily**, ktorými sa hackeri **snažia získať prístupové heslá** k elektronickému bankovníctvu klientov ako aj k číslam ich platobných kariet. Získať citlivé údaje môžu aj pomocou SMS alebo telefonátov. Podvodníci rovnako využívajú **falošné webstránky**, ktoré vzbudzujú dojem, že ide o skutočnú prihlasovaciu stránku do internetového bankovníctva banky. Obeťou phishingu sa môže stať každý - zadáte požadované osobné údaje, ako sú napríklad číslo bankového účtu, používateľské meno a heslo, číslo kreditnej karty a útočník tieto údaje zneužije a ukradne vám peniaze z účtu. Na hodinách aplikovanej informatiky vyučuje aj problematiku internetových podvodov a ochranu spotrebiteľa. Členovia klubu uviedli, že je potrebné budovať a rozvíjať u žiakov kritické myslenie (hodiny OBN, ETV, MAT, EKO...), naučiť ich rozlišovať nielen medzi názormi a faktami, ale dôsledne premýšľať o informáciách, aby sa v nich snažili získať čo najviac súvislostí a ďalších informácií, ktoré mu pomôžu zistiť, ktorá informácia je pravdivá a ktorá iba obyčajná „kačica“.

6. Na druhom novembrovom stretnutí Ing. Siváková pokračovala v téme spotrebiteľských podvodov so zameraním na online podvody. Uviedla, že každá banka poskytuje svojim zákazníkom podrobné informácie a množstvo vzdelávacích materiálov vhodných na vyučovanie (videá ku každej téme) ohľadom digitálnej bezpečnosti:

- Digitálne hrozby
- Ako sa pre nimi chrániť
- Ako vás chráni banka
- Ako postupovať, ak ste sa stali obeťou.
- Digitálna bezpečnosť pre elektronické bankovníctvo
- Pravidlá a digitálna bezpečnosť pre platby kartou na internete.

Popísala a vysvetlila najbežnejšie formy internetových podvodov (scamov):

- Podvodníci lákajú peniaze od ľudí prostredníctvom **falošných e-shopov**. Po zaplatení vám ale žiadny tovar nedodajú a už sa nehlásia.
- Alebo sa jedná o tzv. **phishing, podvodné e-maily**, ktorými sa hackeri **snažia získať prístupové heslá** k elektronickému bankovníctvu klientov ako aj k číslam ich platobných kariet. Získať citlivé údaje môžu aj pomocou SMS alebo telefonátov. Najčastejšie hrozby:
-Váš účet je /vraj/ v ohrození

- Súťaž, ktorú nechcete vyhrať
- Podozrivá aktivita na vašom účte
- Nechcená zásielka od kuriéra
- Nebezpečne nízke ceny v obchodoch
- Záhadná zásielka a DPH
- Riziko zdieľanej cesty autom

- Podvodníci rovnako využívajú **falošné webstránky**, ktoré vzbudzujú dojem, že ide o skutočnú prihlasovaciu stránku do internetového bankovníctva banky.

Ako sa nestat' obeťou?

Obeťou phishingu sa môžete stať ak zadáte požadované osobné údaje - číslo bankového účtu, používateľské meno a heslo, číslo kreditnej karty a útočník tieto údaje zneužije a ukradne vám peniaze z účtu.

Otázky, ktoré by ste si mali položiť predtým ako kliknete na link uvedený v e-maile alebo kým zadáte svoje citlivé údaje:

Ste zákazníkom banky alebo spoločnosti, ktorá vás oslovuje? Vaša banka vás nikdy neosloví, aby ste jej zaslali citlivé údaje (napr. údaje kreditnej karty alebo prihlasovacie údaje do internet bankingu). Na komunikáciu využite overený spôsob (napr. internet banking alebo call centrum).

Skontrolovali ste e-mailovú adresu odosielateľa? E-mailová adresa nikdy nemá preklep v názve spoločnosti alebo v mene (napr. jan.slovak@bamka.sk)

Je e-mail napísaný s gramatickými chybami a komplikovaným jazykom, prípadne je príliš osobný? Zvyčajne je text prekladaný automatickými prekladačmi a preto sa vám môže zdať neprirodený a je s chybami.

Má všeobecné oslovenie? Ak áno, znamená to, že útočník vás nepozná.

Vytvára pocit naliehavosti? Podvodné správy vás zvyčajne žiadajú odpovedať v určitom krátkom časovom limite, napr. do 24 hodín.

Overte si, či stránka, na ktorú Vás odosielateľ odkazuje obsahuje bezpečnostné znaky:

Je samotný **názov podvodného webu odlišný od názvu webovej stránky banky** alebo stránky Internet bankingu, alebo vás po kliknutí presmeruje na úplne inú stránku?

Chýba označenie https v adrese stránky a **zelený zámoček**? Má stránka platný certifikát?

Čo robiť, keď ste sa stali obeťou scamu?

Oznámte to vašej finančnej inštitúcii (banke, poisťovni) a podľa toho, aké informácie ste poskytli, okamžite napr. zablokujte platobnú kartu alebo zmeňte prístupové heslá do internet/mobil bankingu, atď. Súčasne odporúčame sa v tejto veci obrátiť aj na políciu. Ďalší postup je uvedený priamo na stránkach banky.

Členovia klubu aplikovali nové vedomosti z oblasti digitálnej bezpečnosti pri riešení praktickej úlohy – na základe znakov porovnávali skutočné a podvodné stránky, rôzne podvodné sms správy v telefóne, rozpoznávali podvodné e –maily na základe reálnych prípadov. Vyskúšali si test zameraný na digitálnu bezpečnosť a diskutovali k jednotlivým otázkam. Test je vhodný na overenie vedomostí žiakov po prebratí témy spotrebiteľských podvodov a digitálnej bezpečnosti. Učiteľ ho môže využiť na hodine aplikovanej informatiky, ekonomiky, občianskej náuky, manažmentu osobných financií, ale aj na iných predmetoch. Pri vysvetľovaní danej problematiky sa vyučujúci môže inšpirovať alebo použiť vzdelávacie materiály a videá na stránke známej banky.

- 7. Na prvom stretnutí v decembri sa koordinátorka klubu zaoberala problematikou vyučovania finančnej gramotnosti. Uviedla, že obsah učiva pre žiaka je náročný a je potrebné využívať najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania. Metódy sú použiteľné aj pre iné predmety. Vyžadujú však dlhšiu a precíznejšiu prípravu učiteľa, pri zložitejších témach skúsenosti a improvizáciu. Učenie pre žiakov bude jednoduchšie, pojmy si lepšie zapamätajú, budú na hodinách aktívnejší a učivo si prakticky precvičia. Okrem toho je potrebné dodržiavať zásady:

- **Zážitkovosť** – učenie by malo byť aktívne a prepojené so žiakovým osobným prežívaním a zážitkami.
- **Participácia žiaka** – žiak je aktívne zapojený do vyučovacieho procesu a učiteľ je sprievodcom pri jeho aktívnom učení sa.
- **Názornosť** – sprostredkované informácie a vedomosti by mali byť uvádzané názorne, aby si žiak vedel reálne predstaviť o čom sa učí a kde to môže v reálnom živote využiť.

- **Jednoduchosť** – jednotlivé témy by mali na seba nadväzovať a žiaci by mali rozumieť preberanej téme.
- **Aktivita** – žiaci by sa mali aktívne podieľať na tvorbe vyučovacej hodiny, diskutovať, pýtať sa, skúšať si reálne situácie, ktoré môžu v živote nastať.
- **Tempo** – hodina by mala byť dynamická a zároveň by mala zohľadňovať potreby žiakov a ich rýchlosť pri porozumení danej preberanej témy.
- **Zmysluplnosť** – žiaci by si mali uvedomovať, prečo je dôležité rozvíjať finančnú gramotnosť a že je pre ich život nevyhnutná.
- **Využitelnosť** – získané informácie a poznatky z finančnej gramotnosti by mali byť prakticky využiteľné a žiaci by mali rozumieť tomu, v akej situácii a kde ich môžu využiť.
- **Dôležitosť** – nie všetky informácie a poznatky sú pre žiakov naozaj dôležité, učiteľ by mal žiakom zdôrazniť, ktoré informácie sú nevyhnutné a dôležité pre život.

Všetky aspekty by mala obsahovať aj didaktická hra. Pri každej didaktickej hre by sme si mali stanoviť cieľ, zvoliť primerane náročnú úlohu, vymedziť jasné pravidlá platné pre všetkých účastníkov, motivovať žiakov, vybrať vhodné prostredie na realizáciu. Hry by nemali byť zložité a s komplikovanými pravidlami. Hľadáme inšpiráciu v hrách, ktoré všetci poznáme. Môžeme ich prispôbiť tak, aby sa dali pri vyučovaní využiť napríklad na opakovanie, precvičovanie a utvrdzovanie učiva a to nielen z oblasti finančnej gramotnosti.

Didaktická hra F.G. BINGO – cieľom hry je opakovanie pojmov z finančnej gramotnosti a môže byť zároveň aj prípravou na test. Je zameraná na rozvoj pamäťových operácií, logického myslenia a využitie teoretických poznatkov z oblasti finančnej gramotnosti. Žiaci môžu hrať samostatne - sami za seba, ale lepšou a efektívnejšou je alternatívou je skupinka najviac 4 hráčov. Učiteľ rozdá každej skupine papier s pojmami z finančnej gramotnosti a tabuľku (3x3 alebo 4x4). Určený žiak zo skupiny vpíše pojmy do tabuľky. Učiteľ má pripravené kartičky s pojmami z FG. Náhodne vyberie kartičku, neprečíta ani neukáže žiakom pojem, ale zrozumiteľne povie definíciu pojmu. Podľa definície sa žiaci v skupine snažia k danej definícii priradiť správny pojem a vyškrtnú ho vo svojej tabuľke. Skupina, ktorá ako prvá vyškrtná v tabuľke riadok/stĺpec/diagonálu zakričí bingo a vyhráva. Hra je vhodná na začiatku alebo na konci hodiny. Dôležité je, aby boli žiaci pozorní, keď učiteľ hovorí definíciu a správne spárovali definíciu a pojem. Hra sa dá využiť aj v iných predmetoch napríklad v matematike na rýchle počítanie, v cudzom jazyku na opakovanie slovnej zásoby, v slovenskom jazyku na opakovanie literatúry, v odborných predmetoch na opakovanie odbornej terminológie.

Mgr. Kucharíková na vypracovala pracovný list na tému Úvery. V úvode pracovného listu je uvedených 8 pojmov z danej témy. V ďalšej časti v náhodnom poradí zase definície (bez kľúčového pojmu) k daným pojmom. Úlohou žiaka je vybrať pojem z hornej lišty a správne ho priradiť k definícii. Pracovný list slúži na opakovanie pojmov, ako spätná väzba pre žiaka, spätná väzba pre učiteľa, aby zistil, či žiaci správne porozumeli jednotlivým pojmom. Nevýhodou je, že žiak správne spáruje definíciu a pojem, ale náhodne (tipuje, nerozumie). Preto je dôležité, aby si vyučujúci overil, či žiaci pojmom ozať rozumejú.

Členovia klubu a diskutovali k danej téme. Zhodli sa, že vzhľadom k množstvu učiva je na takéto aktivity málo času. Didaktické hry využívajú na spestrenie vyučovania, na opakovanie tematických celkov, precvičovanie slovnej zásoby. Ing. Siváková navrhla, že spracuje pracovný list o úveroch do digitálnej podoby aj s vyhodnotením správnych odpovedí. Koordinátorka klubu odporučila členom klubu online učebnice. Informácie o učebniciach nájdete podrobne na <https://www.vzdelavanie.jaslovensko.sk/ucebnica-ekonomie/>. V učebniciach sú testové otázky, otvorené otázky a úlohy, pričom učiteľ môže vkladať do kapitol vlastné testové otázky a úlohy. Výhodou je, že učebnice sú pravidelne aktualizované. Inšpiráciou môžu byť aj pracovné zošity úloh z finančnej gramotnosti pre žiakov a učiteľov stredných škôl, ktoré vydala Národná banka Slovenska v spolupráci s neziskovou organizáciou JA Slovensko.

8. Na druhom stretnutí v decembri Mgr. Urbanová prezentovala učebný text „Ochrana spotrebiteľa“. Učebný text slúži na vysvetlenie pojmov spotrebiteľ, spotrebiteľská zmluva, dodávateľ, neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, práva spotrebiteľa, povinnosti predávajúceho, postup spotrebiteľa pri reklamácií, postup predávajúceho pri reklamácií, odborné posúdenie, záručná doba, nebezpečné výrobky a kde nájdeme informácie o nebezpečných výrobkoch. Po vysvetlení pojmov by mali žiaci poznať a vymenovať spotrebiteľské práva, ovládať postup pri vybavovaní reklamácie,

vyhľadať predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Učebný text je doplnený pracovným listom – praktická časť obsahuje otázky a úlohy k uvedeným pojmom. Pracovný list môžu žiaci vypracovať v skupinách, diskutovať k danej problematike a potrebné informácie vyhľadávať na internete. Príklady otázok v pracovnom liste:

- 1) Vymenujte čo najviac svojich spotrebiteľských práv. Vyhľadajte na internete zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z.) a skontrolujte si práva, ktoré ste napísali. Chýbajúce práva si doplňte do pracovného listu.
- 2) Vysvetlite spolužiakom vlastnými slovami, čo je to neprijateľná zmluvná podmienka. Uveďte čo najviac príkladov. Vyhľadajte na internete Občiansky zákonník a porovnajte vaše príklady s definovanými neprijateľnými zmluvnými podmienkami v Občianskom zákonníku.
- 3) Nájdite na webových stránkach Slovenskej obchodnej inšpekcie nebezpečné výrobky. V skupine sa porozprávajte o tom, na čo máte právo, ak by ste niektorý z týchto nebezpečných výrobkov kúpili. Opíšte reálnu situáciu.
- 4) Pred mesiacom ste si kúpili nový mobil, ktorý sa stále vypína. Spoločne napíšte písomnú reklamáciu.
- 5) Predávajúci na základe odborného posúdenia zistil, že reklamácia je odôvodnená a že ide o neodstrániteľnú vadu. Predávajúci Vám na kúpu nového mobilu ponúkne poukážku v cene reklamovaného mobilného telefónu. Prijmete poukážku od predávajúceho? Uveďte prečo áno a prečo nie?
- 6) Pred 7 mesiacmi ste si kúpili nové topánky. Počas nosenia sa vám už tretíkrát odlepila podrážka. Vadu ste už dvakrát reklamovali a bola odstránená zalepením podrážky. Uveďte, ako by ste postupovali ďalej.
- 7) Pred 31 dňami ste u predávajúceho reklamovali notebook, ale reklamácia doposiaľ nebola vybavená. Uveďte aké máte práva. Naformulujte písomné odstúpenie.
- 8) Rozhodli ste sa vrátiť tovar, ktorý ste si pred dvoma dňami kúpili v kamennej predajni. Tovar nemá síce žiadne vady, ale vy ste si však nákup rozmysleli. Predávajúci vám to neumožní. Aký právny predpis predávajúci porušil?

Mgr. Urbanová prezentovala test s výberom odpovedí zameraný na práva spotrebiteľa. Príklady otázok:

V ktorom právnom predpise si nájdete informácie o právach a povinnostiach kupujúceho a predávajúceho?

- a/ V Občianskom zákonníku
- b/ V Živnostenskom zákone
- c/ V Zákonníku práce
- d/ V zákone o rodine

Kúpili sme si tovar a zistili sme, že je nekvalitný. Nekvalitný tovar reklamujeme :

- a/ reklamácia nekvalitného tovaru nie je možná
- b/ u predajcu
- c/ u výrobcu
- d/ u Slovenskej obchodnej inšpekcie

Medzi ôsmimi základnými právami spotrebiteľa nenájdeme

- a/ právo na informácie
- b/ právo na uspokojenie základných potrieb
- c/ právo na výber tovaru
- d/ právo na dohodu o cene

Kontrolnú činnosť vo sfére obchodu a služieb vykonáva

- a/ SOI - Slovenská obchodná inšpekcia
- b/ Fórum spotrebiteľov
- c/ ZSS - Združenie slovenských spotrebiteľov
- d/ Mestská polícia

Ktorá spotrebiteľská organizácia zaoberajúca sa ochranou spotrebiteľa má vo svojom logu jablko?

- a/ Asociácia spotrebiteľov Slovenska

- b/ Slovenská obchodná inšpekcia
- c/ Združenie slovenských spotrebiteľov
- d/ Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska

Reklamáciu nie je možné uplatniť

- a/ bez dokladu o kúpe tovaru
- b/ pri kúpe tovaru z výpredaja
- c/ pri kúpe tovaru v tržnici
- d/ bez originálneho obalu

Záručná lehota na spotrebný tovar je zo zákona

- a/ 12 mesiacov
- b/ 6 mesiacov
- c/ 24 mesiacov
- d/ 1 rok

Čiarový kód slovenských výrobkov sa začína číslicami

- a/ 885...
- b/ 858...
- c/ 585...
- d/ 558...

Ktoré statky nepatria do krátkodobej spotreby

- a/ potraviny
- b/ odev
- c/ vysávač
- d/ dovolenka

Hlavným činiteľom, od ktorého závisí rast spotreby domácnosti je

- a/ počet členov domácnosti
- b/ vzdelanie členov domácnosti
- c/ príjem domácnosti
- d/ vek členov domácnosti

Čo znamená označenie CE

- a/ tovar je zhodný s normami EÚ rovnakými pre všetky krajiny Európy
- b/ tovar je nakúpený v krajinách EÚ
- c/ tovar sa dá predávať v krajinách EÚ
- d/ tovar je zhodný s normami EÚ rovnakými pre všetky členské štáty

Ktorý tovar musí mať povinné CE označenie?

- a/ hračky a elektrospotrebiče
- b/ elektrospotrebiče
- c/ lieky
- d/ automobily

Členovia klubu pripomienkovali učebný text. Preformulovali a zjednodušili niektoré definície, doplnili príklady a jednoduché úlohy. Vypracovali úlohy v pracovnom liste a diskutovali k jednotlivým otázkam a úlohám. Zhodli sa, že vypracovanie úloh v pracovnom liste je časovo náročné a žiaci ho nestihnú vypracovať na jednej vyučovacej hodine. Navrhli vypracovať dva pracovné listy, pričom v každom liste by boli len 4 úlohy. Upozornili, že pri vypracovaní niektorých úloh je potrebný internet. Žiaci môžu použiť internet v mobile alebo učiteľ si musí zabezpečiť odbornú učebňu s prístupom na internet. Test zameraný na práva spotrebiteľa je po obsahovej stránke prijateľný. Ing. Siváková navrhla, že by na predmete aplikovaná informatika prepracovala zadanie so žiakmi tak, aby obsahoval aj výstup - % úspešnosti. V prípade nesprávnej odpovede aj vysvetlenie pojmu.

9. Na prvom stretnutí v januári Ing. Kubičárová prezentovala skúsenosti s využívaním myšlienkových máp na hodine anglického jazyka. Myšlienkové mapy využíva pri opakovaní a upevňovaní vedomostí žiakov, na prehľadnejšie spracovanie tém. Žiaci môžu pracovať samostatne alebo v skupinách. Tvorba myšlienkovkej mapy prebieha v štyroch krokoch:

1. krok – účel – robíme ju za určitým cieľom.
2. krok - určíme hlavnú myšlienku – tému
3. krok – rozvíjame myšlienku – vytvárame základné vetvy, ktoré sa viažu na hlavnú myšlienku
4. krok – tok myšlienok – v jednotlivých vetvách dopĺňame konkrétne nápady – ďalšie myšlienky.

Dôležitá je príprava myšlienkových máp zo strany učiteľa:

- určiť, či žiaci budú pracovať samostatne alebo vo dvojiciach,
- vybrať tému (hlavnú myšlienku),
- nastaviť indikátory plnenia a hodnotenia,
- na začiatku je vhodné uviesť príklad myšlienkovkej mapy, aby mali žiaci predstavu ako má vyzerať výsledok,
- dohodnúť sa, či myšlienková mapa má obsahovať len pojmy alebo aj obrázky, komentáre, webové odkazy a podobne,
- ako má byť myšlienková mapa spracovaná (klasicky ručne, digitálne),
- zdôrazniť, že myšlienková mapa má byť prehľadná a efektívna.

Prínos pre žiaka:

- opakovaním sa zlepšuje pamäť,
- pracuje v tíme, rozvíja sa spolupráca a komunikácia, je spoluzodpovedný za výsledok,
- využitím aplikácií sa rozvíja počítačová gramotnosť,
- rozvíja sa kreativita – nápady robia ďalšie nápady.

Prínos pre učiteľa:

- vidí aktivitu a učebné výsledky žiaka (v ANJ – slovná zásoba),
- aktivitu môže ohodnotiť,
- dobre spracovanú myšlienkovú mapu môže použiť ako učebnú pomôcku.

Uviedla príklad myšlienkovkej mapy: Plánovanie dovolenky

Zadanie 1: Naplánujte dovolenku a vytvorte myšlienkovú mapu, ktorá bude obsahovať:

- miesto a počet účastníkov
- spôsob dopravy
- možnosti ubytovania
- stravovanie
- poistenie
- výlety
- Iné.

Zadanie 2 (zamerané na finančnú gramotnosť):

Naplánujte celkový rozpočet na dovolenku pre 4 účastníkov – 2 dospelí a 2 deti. Do rozpočtu započítajte náklady na dopravu, ubytovanie, stravovanie, výlety a aktivity, poistenie, nákup darčiekov, iné výdavky (nákup oblečenia, drogerie, športových potrieb) finančnú rezervu a spôsob platby.

Ing. Siváková prezentovala komplexnú úlohu, ktorú realizovala so žiakmi na hodine aplikovanej informatiky. Komplexná úloha bola zameraná na niektoré témy z oblasti finančnej gramotnosti:

- Porovnávanie cien tovarov a služieb
- Reklamáciu a reklamačné služby
- Osobný rozpočet
- Šetrenie
- Platobný styk

Zadanie úlohy: Nový notebook

- zdôvodnite, prečo si potrebujete kúpiť nový notebook,
- uveďte značku a parametre a cenu,
- urobte prieskum trhu s zamerajúcim sa na e – shopy a porovnajte ceny v známych e – shopoch,
- zistiť aké služby a výhody ponúkajú (dopravné/poštovné, reklamačné služby, možnosti platby)
- urobte prieskum trhu a zamerajte sa na kamenné predajne a porovnajte ceny a služby,
- porovnajte ceny a služby v e – shopoch a v kamenných obchodoch, urobte prehľadnú

- tabuľku, uveďte výhody a nevýhody,
- vyber si notebook a priprav si rozpočet,
- popíš, akým spôsobom budeš realizovať platbu,
- popíš nástrahy a podvody pri platbe kartou.

Žiaci dostali zadanie úlohy a pokyny k vypracovaniu a odoslaniu. Boli oboznámení s kritériami hodnotenia. Pracovali samostatne, úloha bola naplánovaná na 2 vyučovacie hodiny. Vypracované zadanie poslali učiteľovi.

Členovia klubu diskutovali k danej problematike. Myšlienkové mapy využívajú pri vyučovaní svojich predmetov na opakovanie učiva, upevňovanie pojmov, slovnej zásoby. Ing. Kubičárová priniesla vypracované myšlienkové mapy a porovnala úroveň. Vysvetlila výhody a nevýhody tejto metódy. Nevýhodou pre učiteľa je časovo náročnejšia kontrola a hodnotenie myšlienkovkej mapy jednotlivých žiakov. Ing. Siváková realizovala komplexnú úlohu z finančnej gramotnosti v študijnom odbore komerčný pracovník v doprave (KPD) a chemická informatika. Lepšie výsledky dosiahli žiaci študijného odboru KPD. Dôvodom úspešnosti žiakov študijného odboru KPD je viac hodín ekonomiky a odborných ekonomických predmetov. Uviedla, že pri zadaní je dôležitá zrozumiteľná formulácia úloh a pokynov pre žiakov. Pri vypracovaní zadania sa vyskytli aj nedostatky, hlavne používanie odbornej terminológie, čítanie s porozumením, u niektorých žiakov aj slabšie počítačové a matematické zručnosti.

10. Na poslednom januárovom stretnutí členovia klubu zhodnotili činnosť PK finančnej gramotnosti:

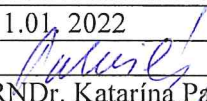
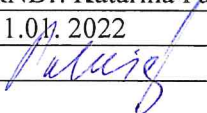
- aktivity klubu realizované podľa rámcového programu jednotlivých stretnutí,
- vypracovanie učebných materiálov na podporu vzdelávania v oblasti rozvoja FG,
- skúsenosti pri aplikácii učebných materiálov v pedagogickom procese,
- výsledky vzdelávania žiakov v oblasti FG.

Záver:**Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov**

Stretnutia členov pedagogického klubu finančnej gramotnosti boli inšpiratívne. Každý člen klubu pristupoval k svojej práci zodpovedne.

Na základe výstupov PK finančnej gramotnosti a diskusie s členmi pedagogického klubu - učiteľmi všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov odporúčame:

- využívať inovatívne metódy vyučovania
- pri vyučovaní dodržiavať zásady: zážitkovosť, participácia a aktivita žiaka, názornosť, jednoduchosť, zmysluplnosť, využiteľnosť a dôležitosť,
- motivovať žiakov kriticky myslieť, triediť informácie a pracovať len s overenými informáciami,
- poskytnúť žiakom priestor na argumentáciu a prezentáciu vlastných názorov a postojov,
- naučiť žiakov využívať už získané poznatky a vedomosti v iných predmetoch,
- zamerať sa na rozvoj FG pri realizácii mimoškolských aktivít žiakov a školských projektov
- vzdelávať sa v oblasti finančnej gramotnosti, inovatívnych metód vyučovania a motivácie žiakov,
- pracovať so slaboprospeievajúcimi a integrovanými žiakmi, spolupracovať s inkluzívnym tímom,
- rozvíjať čitateľskú, mediálnu a finančnú gramotnosť, využívať online nástroje vo vyučovaní,
- zdieľať osvedčené pedagogické skúsenosti a spolupracovať v rámci predmetových komisií,
- pravidelne sa zúčastňovať sa pedagogickom pozorovaní.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	RNDr. Katarína Paliesková
12. Dátum	31.01. 2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Katarína Paliesková
15. Dátum	31.01. 2022
16. Podpis	

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Spojená škola, I. Krasku 491, Púchov
4. Názov projektu	Kvalitné vzdelávanie a odborná príprava – náš cieľ.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ABH7
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21. st. – prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Ivana Lazovanová
8. Školský polrok	september 2021 – január 2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sospuchov.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Pedagogický klub rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21. st. - prierezové témy tvoria 4 učители a 1 majsterka odborného výcviku. Zloženie členov v klube čo sa týka odbornosti je rôznorodé, v klube sú zastúpené rôzne oblasti – strojárstvo, elektrotechnika, ekonomika, chémia a doprava.

Členovia klubu sa od septembra 2021 do januára 2022 stretli celkovo 10 krát.

Spôsob organizácie: stretnutia cca 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj podnikateľských vedomostí, ekonomického myslenia a rozvoja kľúčových kompetencií pre 21. st. v súlade s požiadavkami súčasného trhu práce ako prierezovej témy.

Cieľom realizácie aktivít nášho pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne podnikateľských vedomostí, ekonomického myslenia a projektových kompetencií žiakov naprieč vzdelávaním. Tým, že v pedagogickom klube sú zastúpené rôzne odbornosti, prispieva to k výmene skúseností nielen medzigeneračne, ale aj medzipredmetovo.

Kľúčové slová

plán práce, odborná literatúra, podnikateľské vedomosti, ekonomické myslenie, firemný katalóg, didaktický nápadník, problémové úlohy, projekty, Start-up, podnikateľské schopnosti, kreativita, proaktivnosť, prezentácia, ekonomické znalosti, Power Point, Best Practice, projektové vyučovanie, odborné vzdelávanie, písomnosti osobnej agendy, životopis, pracovná zmluva, žiadosti, podnikateľské zručnosti, podnikateľský zámer

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom písomného výstupu je zhodnotenie doterajšej činnosti pedagogického klubu rozvoja podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností pre 21st.- prierezové témy a jeho prínosu do výchovno – vzdelávacieho procesu. Cieľom stretnutí bola hlavne medzigeneračná výmena skúseností jednotlivých členov a vzájomná spolupráca pedagogických zamestnancov v rámci predmetových komisií odborných predmetov, ktoré sa vyučujú na našej škole. Taktiež prínosom pre učiteľov bolo vypracovanie edukačných materiálov na vyučovanie, ktoré boli odprezentované členmi na kluboch. Veľkým plusom pre našu školu bolo aj v tomto polroku pokračovanie v projektovom vyučovaní na odborných predmetoch, ktorému sme sa v rámci klubu aj v tomto polroku venovali.

Jadro:**Popis témy/problém**

V rámci pedagogického klubu sa v prvom polroku od septembra do januára 2022 členovia klubu celkovo stretli 10 krát – 2 krát za mesiac.

Každé stretnutie bolo zamerané na určitú tému, v rámci ktorej členovia zdieľali svoje skúsenosti a dávali odporúčania pre výchovno – vyučovací proces.

V mesiaci september boli zrealizované dve stretnutia s nasledovnými témami:

1. Odborná literatúra z predmetnej oblasti- rozdelenie. Plán činnosti pedagogického klubu oboznámenie v školskom roku 2021/2022
2. Problémové úlohy z oblasti podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia - spracovanie firemného katalógu, firemná identita a iné

Na prvom stretnutí sa členovia klubu oboznámili s plánom činnosti klubu, podali podnetné návrhy na riešenie a realizáciu jednotlivých tém stretnutí. Všetci účastníci pedagogického klubu súhlasili s plánom činnosti klubu.

Členovia klubu sa zhodli na tom, že je potrebné aj naďalej rozširovať u žiakov podnikateľské a ekonomické myslenie, žiaci by si mali osvojiť a vedieť praktizovať moderné trendy rozvoja finančnej gramotnosti už počas štúdia na strednej škole. K tomu potrebujú nielen nabrať informácie na hodinách, ale vedieť pracovať aj s odbornou literatúrou zameranou na ekonomické myslenie a podnikateľské vedomosti. Mali by sa vedieť orientovať v podnikateľskom prostredí a správne selektovať informácie potrebné pre podnikanie. Pri výbere vhodnej literatúry treba klásť dôraz na vierohodnosť informácií. Členovia diskutovali a podávali návrhy na rôznu literatúru z ekonomickej oblasti. Vymieňali si informácie o jednotlivých druhoch a typoch.

Ďalej sa členovia zhodli na to, že je potrebné rozvíjať kľúčové zručnosti vo svojich odboroch a vedieť sa orientovať na trhu práce aj v podnikateľskom prostredí.

Témou druhého stretnutia bolo spracovanie firemného katalógu pre žiakov. Pre žiakov je dôležité, aby poznali základné informácie z oblasti personalistiky a podnikateľského prostredia.

Žiak má vedieť:

- aké má zamestnanec práva a povinnosti
- aké má zamestnávateľ práva a povinnosti

- čo má obsahovať pracovná zmluva
- ako vytvoriť podnikateľský zámer
- aké sú podmienky založenia svojej firmy
- aké sú novinky vo svete podnikania
- aké zodpovednosti vyplývajú z podnikania

Je veľmi veľa informácií, ktoré by mali budúci zamestnanci a zamestnávateľia vedieť, preto je dôležité aplikovať jednotlivé témy z odbornej literatúry vo vyučovacom procese.

Keďže sme odborná škola, žiaci tu nadobúdajú odborné znalosti a kľúčové kompetencie vo svojom odbore a tieto znalosti sú pre žiakov veľkým prínosom uplatnenia na trhu práce.

Na podporu podnikateľských zručností študentov sa využívajú rôzne aktivizujúce a inovačné metódy. Využitie inovačných metód plní vo vyučovacom procese v súčasnosti viac dôležitých úloh. Okrem kognitívnych procesov zabezpečuje aj motivačnú, afektívnu, či kvalitatívnu úlohu.

Žiaci rozšíria svoje odborné vedomosti práve aktivizujúcimi metódami, napr. vytvorením rôznych učebných pomôcok, projektov, či katalógov.

Žiaci v rámci projektového vyučovania vytvárajú rôzne výstupy, ktoré sú vo väčšine prípadoch využiteľné pri ďalšom vyučovaní.

Veľmi dôležité pri vyučovaní odborných predmetov je vytvorenie didaktickej pomôcky – didaktického nápadníka pre ľahšie osvojenie učiva.

V rámci odborných predmetov v študijnom odbore komerčný pracovník v doprave si žiaci vytvorili didaktický nápadník – katalóg vozíkov s parametrami. Využili pri tom odborné technické znalosti pri parametroch vozíkov, ekonomické znalosti a marketingové zásady pri tvorbe katalógu, napr. upútať zákazníka, informovať ho, zaujať ho (obsah katalógu, grafika katalógu, farebnosť, využitie produktov atď.).

Vedľajší cieľ je motivačný, a tým je zvýšenie záujmu o ekonomické predmety - podnikanie, čo má i praktický efekt v profesijnom, ale aj osobnom živote študentov.

Vytvorenie katalógu je prínosné aj pre učiteľa ako didaktická pomôcka pri vyučovaní predmetov mechanizačné zariadenia a odborný výcvik. Veľkým prínosom pre žiakov je práca s informáciami.

V mesiaci október sa členovia stretli tiež dvakrát a preberali tieto témy:

1. Problémové úlohy z oblasti podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia – inovácie, kreativita, inšpirácie
2. Problémové úlohy z oblasti podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia – Start-up.

Riešenie problémových úloh je veľmi efektívne pri vyučovaní hlavne odborných predmetov. Každý vyučujúci si môže pri ich riešení otestovať, či žiaci pochopili dané učivo. Učiteľka odborných predmetov a odborného výcviku v rámci diskusie klubu uviedla, ako rieši problémovú úlohu ona.

Renata Blašková: Problémová úloha v rámci ročníkového projektu z odborného výcviku

Na rozdiel od tradičného vyučovania, kde učiteľ odovzdáva žiakom hotové vedomosti, pri problémovom vyučovaní stavia žiaka pred úlohy, ktoré musí riešiť sám. Pri problémovom vyučovaní žiak akoby sám objavoval poznatky, prvky systému a vzťahy medzi nimi.

Žiak pracoval na konštrukcii technického zariadenia podľa vlastného výberu. K nemu vytvoril technickú dokumentáciu, ktorá obsahuje popis zariadenia, schému zapojenia, popis prvkov blokovej schémy, zoznam použitých komponentov, meracích prístrojov, pomôcok, materiálu, popis činnosti/postup pri ohraničovaní poruchy, nastavenie parametrov alebo meranie, údržbu, praktické využitie zariadenia, istenie a ochrana, bezpečnostné predpisy pri práci, prílohy (obrázky, fotodokumentácia).

Vyhotovené zariadenie musí spĺňať nasledujúce kritériá:

1. Zariadenie (výrobok) musí byť funkčné.
2. Musí obsahovať názov .

3. Musí obsahovať popisky ovládacích, nastavovacích, istiacich prvkov, konektorov, ...
4. Musí mať vyhotovené krytie, zaizolované živé časti, ... v súlade s BOZP.

Žiak 2. ročníka odboru mechanik mechatronik riešil problémovú úlohu zostrojenie elektronického zariadenia "NF tranzistorový zosilňovač s výkonom 2x100 wattov RMS" a vytvorenie technickej dokumentácie. Hmotnosť: 11.2 kg.

Veľa súčiastkovej základne získal z použitých, nefunkčných zariadení napr. koncový stupeň sa skladá z dvoch kusov mono blokov z Tesla AUJ 637, ktoré sa používali v rozhlasových ústredniach Tesla AUC 4081

Výstupom projektu je: práca s IKT, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje, správne navrhnuť a vyrobiť plošný spoj vzhľadom na funkčnosť elektronického zariadenia a minimalizáciu rozmerov, rozvíjať manuálne zručnosti- meranie, rezanie, pilovanie, vŕtanie, montáž, demontáž, tvorivé schopnosti- opravy a skúšanie použitých komponentov, identifikácia a odstraňovanie chýb, predvedenie funkčnosti, spracovanie vlastnej technickej dokumentácie pomocou PC, práca s normami, tabuľkami, vlastná obhajoba – prezentácia.

Popis činnosti

Vymontovanie dosky koncového stupňa z modulu Tesla AUJ 637

Z celých modulov Tesla AUJ 637 sme vybrali iba dosky koncového stupňa, pretože sieťový transformátor použitý v module nemá žiadne pomocné vinutie, ktorým by sme napájali predzosilňovač a druhý transformátor slúži na 100 voltový rozvod pre rozhlas po drôte, ktorý my nepotrebujeme. Odskrutkovali sme skrutky, ktoré držali dosku koncového stupňa v module a ucvakli vodiče, ktoré viedli k doske.

Úprava koncového stupňa

Dosku plošného spoja koncového stupňa z modulu AUJ 637 sme upravili, pretože koncový stupeň tohto zapojenia je určený pre 100 voltový rozvod, ktorý sa používa na tzv. rozhlas po drôte. Pri upravovaní sme postupovali podľa tohto článku

https://volta.estranky.cz/clanky/cs-produkce--tesla--elektronika-praha-a-podobne-/zesilovac_z_ustredny_tesla_auj_637_temer_zdarma.html

Odstránenie ochranného obvodu na doske koncového stupňa

Moduly Tesla AUJ 637 boli vybavené ochranným obvodom, ktorý žiaľ nefunguje pokiaľ nie je v obvode osadený výstupný transformátor.

Výmena chybných súčiastok

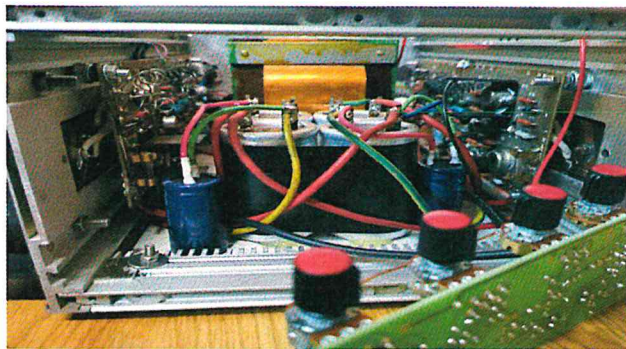
Keďže moduly boli vyradené, tak boli nefunkčné. Ako prvé sme vymenili elektrolytické kondenzátory s vysokým ekvivalentným sériovým odporom (ESR). Hodnota ESR by sa mala pohybovať na úrovni 0 až 4 ohmy, záleží od kapacity, no kondenzátory v moduloch sa pohybovali na úrovniach niekoľko stoviek ohmov. Ako náhradu sme použili dnes bežne dostupné kondenzátory s rovnakými hodnotami no v inom puzdre. Na jednom module pri kontrole sme objavili jeden prerazený koncový tranzistor KD 503. Zvyčajne, keď dôjde k pierazu koncového tranzistora v takomto zapojení tak spolu s ním sa ich prerazí viac no v našom prípade bol zlý iba jeden. Na druhom module sme spočiatku nespozorovali meraním žiadnu zlú polovodičovú súčiastku.

Skrinka na zosilňovač

V kovošrote v Považskej Bystrici sa nám podarilo nájsť konštrukčnú skrinku z modulového systému Tesla almes, ktorá nám dokonale vyhovovala rozmermi. Dohodli sme sa na prijateľnej cene a zobrali ju. Do bočných stien sme vyrezali malé výrezy pre plošný spoj, v ktorom sú osadené výkonové tranzistory.

Prednú stenu vyrobili novú a navrúťali si diery podľa našich požiadaviek pre ovládacie potenciometre

a vypínače. Ďalej sme osadili plošné spoje na dištančné stĺpiky a pripevnili transformátor, filtračné kondenzátory, ovládacie prvky, konektory.

Skúšobné zapnutie a otestovanie

Pri testovaní zosilňovača sme spozorovali veľmi výrazný brum z reproduktorov vo frekvencii 50 Hz. Ako prvé nás napadlo, že filtračné kondenzátory, ktoré sme osadili nemajú dostatočnú kapacitu no výmena za väčšie nepomohla. Ako ďalšie sme skúsili preorganizovať vodiče v zosilňovači tak, aby signálové vodiče nešli súbežne so silovými vodičmi ale kolmo na ne, no ani to neodstránilo brum ale iba trochu zamedzilo šum. Skúšali sme odpájať jednotlivé koncové stupne či náhodou brum nejde z jedného modulu ale to nepomohlo. Nakoniec sme napísali na fórum „Audioweb“ a tam nám pomohli, že to spôsobujú zemniace slučky. Na tom istom fóre sme našli vlákno, kde riešili podobný problém a tam im pomohlo dať všetky mínusové vodiče do jedného bodu. Tak sme dali všetky mínusové vodiče do jedného bodu do stredu zosilňovača a pomohlo to, brum to úplne odstránilo. Po odstránení tejto závady sme zosilňovač opäť otestovali a nevyskytli sa už žiadne problémy.

Učiteľ navodzuje problémovú situáciu zadávaním problémových úloh ústnou alebo písomnou formou, experimentom, premietnutím filmu alebo iným vhodným spôsobom. Žiak sa vždy pokúša riešiť úlohu najskôr známymi spôsobmi. Keď sa presvedčí o ich nevhodnosti, vznikajú u neho problémy, ktoré vyústia do problémovej situácie. Samostatná myšlienková činnosť žiaka začína pri analýze problémovej situácie, pri oddeľovaní známeho a neznámeho v problémovej úlohe, pri hľadaní podstaty problému, ktorý mu bráni úlohu splniť.

Ako sme už spomenuli vyššie, podnikateľské vzdelávanie sa do vzdelávacích programov jednotlivých stredných odborných škôl začalo premietvať najmä v súvislosti s implementáciou cieľov Národnej finančnej gramotnosti. Stredné odborné školy sú však do značnej miery diferencované a to najmä s ohľadom na špecifiká prípravy jednotlivých odborných zamestnancov pre trh práce. Cieľom väčšiny stredných odborných škôl (vychádzajúc z obsahových štandardov jednotlivých ŠVP) je umožniť žiakovi získať kompetencie z oblastí komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku, matematickej gramotnosti, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, **podnikateľské schopnosti** a kultúrne kompetencie.

Výchova k podnikaniu je vo väčšine študijných odborov zameraná na oboznámenie sa s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Získanie základných vedomostí žiaka je cieľené na oboznámenie sa s problematikou právnych foriem podnikania, či právnej úpravy pracovnoprávnych vzťahov v podnikaní (Zákonní práce). Vzdelávanie je tiež zamerané na problematiku zostavenia podnikateľského plánu, štruktúry a obsahu tohto plánu. Taktiež je nemenej dôležité vzdelávanie o základoch etiky v podnikaní, či zodpovednosti podnikateľa voči občanom a štátu.

V súčasnosti sa čoraz viac začína používať pojem „startup“, ktorý patrí do podnikateľského prostredia. Označujeme ním akýkoľvek začínajúci projekt, ktorý autor realizuje už do skutočnej

realizácie. Cieľom je splniť tri základné vlastnosti projektu a tými sú – inovatívnosť, potenciálna šíriteľnosť a potenciálna návratnosť.

V rámci pedagogického klubu sa členovia zhodli, že by bolo dobré zapojiť sa do podobného projektu, kde by žiaci prišli s inovatívnym riešením projektovej úlohy.

Oslovili sme školu vo Frýdku-Místku, ktorá takýto projekt rieši a prijali sme pozvanie na prezentáciu projektov Start-upu, kde prezentovali svoje práce aj žiaci našej školy. Tejto prezentácii sa zúčastnili aj niektorí členovia pedagogického klubu – Mgr. Hajduková, Ing. Lazovanová. Členka klubu Mgr. Blašková zasa viedla žiaka počas celého projektu, ktorý následne žiak prezentoval na danej prezentácii.

Po tejto pozitívnej skúsenosti sa členovia klubu zhodli, že je dobré ďalej rozvíjať kreativitu žiakov v tejto oblasti.

Iná členka klubu Ing. Krchňavá opäť zapojila žiakov do projektu Rozbehni sa! Academy.

Tento projekt má za cieľ pripraviť mladých ľudí na situáciu, kedy nebudú ponuky na trhu práce a budú si ju musieť vytvoriť sami. Organizácia preto vytvorila rýchlokurz podnikania, ktorého súčasťou sú štyri videolekcie určené na pomoc pri rozbiehaní podnikania, záverečné preskúšanie a následne certifikát pre úspešných absolventov. Projekt tiež poskytuje podporu zo strany vyškolených ambasádorov na školách. Tí vedia poskytnúť žiakom informácie o projekte. Záujemcovia dostanú možnosť zaregistrovať sa do programu online a pozrieť si videá o programe.

Projekt prebehol v októbri a žiaci už dostali aj svoje certifikáty, z ktorých mali veľkú radosť.

Iniciatívnosť a podnikavosť však nie sú dôležité len pri snahách vykonávať podnikateľskú činnosť, ale podporujú jednotlivcov v ich každodennom živote doma a v spoločnosti. Sú benefitom aj pre ľudí v pozícii zamestnancov, ktorí tak vedľa lepšie využiť príležitosti na pracovisku v kontexte svojej práce a sú tak prínosom pre svojich zamestnávateľov. Medzi vedomosti potrebné pre rozvoj iniciatívnosti a podnikavosti patrí najmä schopnosť vidieť príležitosti pre osobné, profesionálne, príp. obchodné činnosti, príležitosti a výzvy, ktorým čelí zamestnávateľ alebo organizácia, ale tiež komplexné chápanie fungovania hospodárstva či etické hodnoty. Zručnosti, ktoré je potrebné rozvíjať v súvislosti s rozvojom iniciatívnosti a podnikavosti sa vzťahujú na proaktívne riadenie projektov. Ide najmä o schopnosť plánovať, organizovať, viesť a poverovať, analyzovať, oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať, komunikačné, prezentačné a vyjednávacíe schopnosti či schopnosť pracovať individuálne, ale aj schopnosť pracovať spoločne v tímoch. Dôležitá je tiež schopnosť prijímať prípadné riziká. Popri uvedených vedomostiach a zručnostiach je dôležitý tiež podnikateľský postoj, ktorý zahŕňa iniciatívu, proaktivitu, nezávislosť a inovácie (v osobnom aj v spoločenskom živote, ako aj v práci), motiváciu a odhodlanie dosahovať ciele, či už v osobnom živote alebo v práci.

Členovia klubu sa zhodli na opatreniach, ktoré zvýšia proaktívnosť v rámci projektového vyučovania:

- Realizovať rozsiahle dotazníkové zisťovanie skutočného stavu podnikateľského vzdelávania na škole. Zahŕnúť do tohto dotazníka otázky na žiakov/študentov, učiteľov ako aj samotnej riaditeľky.
- Podporovať rozvoj podnikateľských zručností pomocou nových a kreatívnych spôsobov vyučovania a štúdia na škole.
- Zaradiť praktické pracovné skúsenosti do výučby, využívať metódy založené na riešení problémov a na prepojení výučby s podnikateľským prostredím, prispôbiť výučbu jednotlivým stupňom vzdelávania.
- Zviditeľňovať podnikateľov ako kariérne vzory, podporovať spoločensky zodpovedné podnikanie.
- Zvýšiť slobodu v rámci stredných škôl v rozhodovaní o metódach výučby, podporovať vzájomnú súťaž medzi školami a školskými firmami. Pri zavádzaní týchto zmien je dôležité inšpirovať sa úspešnými príkladmi zahraničnej praxe.
- Podporovať mládežnícku prácu a dobrovoľnícke činnosti ako prostriedok na osobnostný rozvoj,

rozvoj spoločenskej zodpovednosti a rôznych mäkkých zručností

- Stanoviť si konkrétne, v ideálnom prípade kvantitatívne ciele v oblasti podnikateľského vzdelávania, vrátane postupov a krokov na ich dosiahnutie.
- Monitorovať a pravidelne vyhodnocovať naplnenie stanovených cieľov v oblasti podnikateľského vzdelávania a účinnosť jednotlivých postupov.

Podnikateľské vzdelávanie rozvíja zručnosti a postoje, ktoré človek využíva nielen pri výkone podnikateľskej činnosti, ale aj v bežnom každodennom živote. Vzdelávanie v oblasti podnikania je tak prínosom nielen pre ľudí, ktorí sa rozhodnú podnikáť, ale aj pre ľudí, z ktorých sa stanú zamestnanci.

Podnikateľské vzdelávanie je pritom potrebné chápať v širšom kontexte, ktorý okrem rozvoja podnikateľských zručností a znalostí formuje tiež myslenie ľudí, ich postoje, aktívne občianstvo či sociálnu inklúziu. Potenciál a prínos podnikateľského vzdelávania je preto nesporný tak pre výkon samotnej podnikateľskej činnosti, ako aj v bežnom živote každého občana.

V mesiaci november sa členovia venovali týmito témam:

1. Problémové úlohy z oblasti podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia – tvorba prezentácie.
2. Tvorba Best Pracice

Pri vyučovaní, hlavne projektovom je neoddeliteľnou súčasťou aj vytvorenie prezentácie o realizovanom projekte. Takýmto spôsobom sa žiaci naučia nielen prezentovať svoje projekty, ale hlavne si upevňujú svoje zručnosti v oblasti IKT.

Pojem prezentácia chápeme v dvoch rovinách – ako prostriedok, ktorý používame na prezentovanie, či už v digitálnej, papierovej alebo inej forme a ako činnosť zameranú na predstavenie prednášanej problematiky poslucháčom.

Pri rozhodovaní o spôsobe realizácie prezentácie rozlišujeme štyri základné možnosti:

- 1) Riadená prezentácia – prezentujúci prednáša text, sprevádzaný pripravenými vizuálnymi pomôckami.
- 2) Automatická prezentácia – predstavuje opakované premietanie určitej súboru snímok a nepredpokladá kontakt prednášajúceho a publika.
- 3) Multimediálna prezentácia – snímky sú doplnené vhodným záznamom sprievodného slova alebo zvuku, vrátane podnetov pre publikum. Do určitej miery predstavuje kombináciu predošlých dvoch foriem.
- 4) Interaktívna prezentácia predpokladá aktívnu účasť publika, ktoré reaguje a zapája sa na základe podnetov alebo možností, prípadne dotvára prezentáciu podľa pokynov. Niekedy zahŕňa možnosti pakovania vybraných pasáží, prípadne overenia získaných vedomostí

Uvádzame niekoľko zásad na efektívne vytvorenie prezentácie:

- a. Na úvodných snímkach sa uvádza názov prezentácie, meno a priezvisko autora, názov pracoviska, v ktorom práca vznikla, prípadne ďalšie identifikačné údaje (dátum a miesto podujatia). Okrem toho je dôležitá aj motivačná časť – predpokladaný úžitok, pravidlá a základná štruktúra,
- b. Názov prezentácie má byť jednoduchý, stručný a výstižný, maximálne do 10 slov. Píše sa obyčajne veľkými písmenami,
- c. Záver prezentácie zdôrazňuje najdôležitejšie body, zameriava sa na overenie spätnej väzby a podporu celkového úžitku,
- d. Hlavná časť prezentácie je tvorená snímkami, pričom obsahovo je porovnateľná s publikáciou: úvod, cieľ, jadro prezentácie (dôvody, fakty, metódy, analýzy, interpretácia výsledkov, diskusia, zhrnutie, odporúčania), závery a použité zdroje. Jadro prezentácie špecifikuje autor podľa obsahu

a cieľovej skupiny, pre ktorú je určená. Vytvára predpoklady na interakciu s poslucháčmi,
e. Súčasťou prezentácie môžu byť okrem snímok aj ďalšie súbory a odkazy

Prezentácie sa väčšinou tvoria v programe Power Point. V tomto programe sa dajú nastaviť rôzne efekty a nastavenia. Dobre vytvorená prezentácia je nielen poučná, ale dokáže zaujať svojich poslucháčov.

Best Practice je príkladom dobrej praxe: poukazuje, vysvetľuje a zdieľa techniky, metódy, procesy, aktivity, prostredníctvom ktorých škola dosahuje stanovené ciele v rôznych oblastiach efektívnejšie v porovnaní s tradičným prístupom. Príklad dobrej praxe môžeme definovať ako účinnejší (menšia námaha) a efektívnejší (kvalitnejšie výstupy) spôsob dosahovania cieľov. Aj napriek výhodám, ktoré Best Practice prináša do edukačného prostredia, nie je dostatočne rozšírený.

V oblasti vzdelávania považujeme Best Practice za:

- vyústenie snahy
- efektívnejšie vzdelávanie,
- zdieľaný dokument
- konkrétnej úspešnej pedagogickej činnosti, o vhodný námet rozvoja komunitného života školy,
- príležitosť učiť sa od iných a využívať nápady, ktoré sa osvedčili.

Príklady Best Practice:

- netradičné formy pedagogickej práce,
- čiastkové vyučovacie aktivity,
- školské projekty, o nové organizačné formy výučby,
- nové spôsoby hodnotenia žiakov,
- autoevalvačné aktivity školy,
- príklady aktivít z oblasti komunitného života školy, a pod.

Štýl a štruktúra Best Practice

Dobrá prax je odborným textom, prostriedkom komunikácie medzi odborníkmi v danej oblasti. Preto štýl písania zvolíme odborný.

Prinášame niekoľko príkladov dobrej praxe od členov klubu:

1. BEST PRACTICE - Príklad dobrej praxe ako príprava na vypracovanie technickej dokumentácie na praktickú maturitnú skúšku

MS Word býva často preceňovaný žiakmi ako program, ktorý ovládajú a poznajú, no prax mi ukázala, že opak je pravdou. Presvedčila som sa, že málo používané funkcie programu žiaci rýchlo zabúdajú. Word považujem za dôležitý nástroj digitálnej a čitateľskej gramotnosti. Aj počas dištančného vzdelávania mali žiaci ale aj rodičia problém čítať zadania na Edupage s porozumením. Keďže kritériami hodnotenia technickej dokumentácie je odborná ale aj grafická úroveň dokumentácie rozhodla som sa prejsť a zopakovať danú problematiku so žiakmi. Riadila som sa požiadavkami, vyplývajúcimi zo štruktúry technickej dokumentácie:

ŠTRUKTÚRA PRÁCE

- A) OBAL
- B) NÁZOV – TITULNÁ STRANA
- C) OBSAH
- D) ÚVOD
- E) METODIKA
- F) TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ
- G) VLASTNÁ PRÁCA - VÝSLEDKY
- H) DISKUSIA

I) ZÁVER

J) ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

K) PRÍLOHY

Žiaci sa naučili vložiť hlavičku do danej technickej dokumentácie- logo školy, očíslovať strany, používať tabulátory na členenie textu do stĺpcov - použitý materiál, súčiastky, ale aj viacúrovňové číslovanie – členenie kapitol, podkapitol. Vysvetlili sme si rozdiel medzi vložením konca stránky a konca oddielu na danú stranu – vloženie schémy. Naučili sme sa vytvárať aj štyly, ktoré sú potrebné na vytvorenie obsahu. Prešli sme si aj vkladanie symbolov a vytváranie rovníc a vzorcov- elektrotechnické výpočty, fyzikálne javy, ekonomické náklady.

Pokračovali sme s aplikáciou PowerPoint a predstavili sme si základné pravidlá a spôsoby tvorby prezentácie a poukázali na základné chyby pri jej tvorbe. Je potrebné vyhnúť sa prekryvaniu obrázkov z textom, nekvalitné rozlíšenie, zamerala som sa na jednotnosť fondu písma, použité zdroje, vkladanie videí.

2. BEST PRACTICE – Projektové cvičenia ako overená a fungujúca metóda vzdelávania žiakov

Jedným z popredných osvedčených metód, ktorú na našej škole využívame je metóda projektového vyučovania. Projektové vyučovanie má mnohé výhody, ktoré vedú k lepším školským výsledkom u žiakov. Systém výučby projektového vyučovania je u nás nastavený týždenným blokom v rozsahu 33 vyučovacích hodín. Žiaci sú vopred oboznámení s témou projektových cvičení. Veľmi významnou výhodou tejto metódy vyučovania je intenzívne zameranie sa na jednu danú problematiku, ktorá sa rieši dopodrobna. Učiteľ počas celého týždňa koordinuje prácu žiakov, ktorí individuálne a v skupinkách spolupracujú na danej problematike. Nazval by som to intenzívnym kurzom, ktorý motivuje žiakov v vyššom výkone a tým pádom k lepším výsledkom a hlbším vedomostiam.

V tomto systéme výučby pôsobí učiteľ iba ako koordinátor a žiakom iba dáva indície na vypracovanie projektových заданий, na ktorých počas týždňa pracujú.

Nevýhodou projektových cvičení je časová náročnosť na prípravu učiteľa. Na to, aby projektové cvičenia boli zaujímavé, prínosné a motivujúce je potrebná dlhšia príprava učiteľa ako na klasické vyučovacie hodiny.

Harmonogram projektových cvičení je nasledovný. V prvý deň sa žiaci oboznamujú s projektovými cvičeniami, čo bude témou cvičení, čo budú počas cvičení robiť a riešiť, čo bude výstupom týždenného projektového programu. Počas ďalších dní nasleduje práca na projekte a to na teoretickej, ale hlavne praktickej stránke. Žiaci si vyhľadávajú informácie z rôznych zdrojov, spracovávajú ich do textových dokumentov. Praktickou činnosťou projektových cvičení je vždy tvorivá – vedecko-výskumná činnosť, ktorá u žiakov rozvíja praktické zručnosti a logické myslenie. Posledný deň projektových cvičení patrí k individuálnej a skupinovej prezentácii žiakov. V tomto bode žiaci zhodnocujú svoje projektové cvičenia, s čím sa počas „projektoviek“ borili, čo sa im podarilo, nepodarilo a čo im tieto cvičenia priniesli do života.

Zhodnotenie „projektoviek“ – táto vyučovacia metóda má uplatnenie vo všetkých školách, ktoré chcú vzdelávať inovatívne a hlavne motivačne a zábavne.

3. BEST PRACTICE – Vyučovanie odborných predmetov priamo vo firme

Teoretické predmety študijného odboru mechanik nastavovač majú veľmi široký záber. Ale takmer v každom z nich sa stretneme s meraním, bez ktorého by sa žiaden výrobok nedal zhotoviť. Špeciálne predmet technické meranie je zameraný na spoznanie rôznych druhov meradiel používaných v strojárkej výrobe. Počas vyučovania v škole alebo na odbornej praxi vo firmách žiaci väčšinou majú možnosť pracovať len s niektorými druhmi meradiel určených na konkrétny výrobok.

Nedáľeko našej školy pôsobí moderná slovenská metrologická spoločnosť, firma Tauricon, s.r.o., ktorá zabezpečuje pre automobilový a strojársky priemysel vysoko kvalitnú a najmodernejšiu meraciu techniku s odborným poradenstvom.

Naša škola s firmou úzko spolupracuje, takže nebol problém vyhraďiť si dve vyučovacie hodiny priamo v jej sídle. Ing. Vladimír Meštík, PhD sprostredkoval našim štvrtákom vysoko odborný výklad o najnovších meradľách aj s praktickými ukázkami a životnými skúsenosťami.

Budúci maturanti boli veľmi spokojní a poznatky z takejto formy vyučovania využijú pri zhotovovaní maturitného výrobku a písaní ročníkovej maturitnej práce.

V decembri sa členovia stretli dvakrát a preberali tieto témy:

1. Základné písomnosti osobnej agendy
2. Základné písomnosti osobnej agendy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania na Spojenej škole Púchov sú prierezové témy, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy je možné realizovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov alebo ako samostatný učebný predmet v rámci rozširujúcich hodín. Vhodná je forma projektu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Škola poskytuje priestor pre hlavne pre prierezovú tému – tvorba projektu a prezentačné zručnosti.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Táto prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu overiť ju a pod. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznať ich funkciu, formálnu úpravu a vedieť ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT.

Vedieť zostaviť základné písomnosti osobnej agendy je veľmi dôležité pre každého človeka, a preto je nevyhnutné viesť k tomu aj žiakov.

Medzi základné podnikové činnosti, s ktorými sa študenti oboznámia na hodinách ekonomiky, patrí aj personálna činnosť. Je súčasťou personálneho manažmentu. Medzi najdôležitejšie personálne činnosti patrí plánovanie počtu pracovných síl, rozmiestnenie pracovníkov, prijatie zamestnancov, ich motivácia, hodnotenie, odmeňovanie a ďalšie činnosti až po ukončenie pracovného pomeru.

Pre absolventov škôl je dôležité poznať proces výberového postupu prijatia zamestnancov a vytvoriť si personálne písomnosti potrebné do pracovného pomeru.

Uchádzači o zamestnanie posielajú vyžiadané dokumenty, napr. motivačný list a životopis, doklady o vzdelaní a praxi (vysvedčenia, certifikáty, potvrdenia) a referencie (odporúčania)

- motivačný list (prípadne žiadosť o zamestnanie, ktorá je stručnejšia) – dopĺňa a upresňuje životopis,
- žiadosť o prijatie do pracovného pomeru,
- životopis (CV - curriculum vitae, resumé) – popisuje, kto sme, čo vieme, čo sme robili.

Uchádzači o prácu na manažérske pozície sa stretávajú s tým, že k životopisu a motivačnému

listu majú pripraviť aj štúdiu spojenú s prezentáciou vízie.

Motivačný list

Aký je cieľ motivačného listu, na čo ho písať? Musí zaujať a motivovať zamestnávateľa rozhodnúť sa práve pre vás. Cieľom je získať pozvanie na osobné stretnutie, pohovor. Má byť šitý na mieru, podľa konkrétnej pracovnej pozície.

Aký je obsah motivačného listu? Oznamuje záujem, motiváciu o danú pozíciu a dôvody, vyzdvihuje vlastnosti, schopnosti, upresňuje prečo ste práve vy tým správnym kandidátom.

Čo písať na úvod, na prvý odsek? Odkiaľ o voľnom pracovnom mieste viete, o akú pozíciu máte záujem.

Príklady:

- Na základe inzerátu uverejneného.... sa uchádzam o pracovnú pozíciu
- Ak hľadáte skúseného s preukázateľnými pracovnými výsledkami, rád by som na seba upozornil. Na základe osobného pohovoru s pani, vedúcou predajne som sa dozvedel, že hľadáte kandidáta na pracovnú pozíciu.....
- Pán riaditeľ spoločnosti ma odporučil, aby som Vás kontaktoval vo veci voľnej pozície, pracovného miesta.....

Ako pokračovať v druhom odseku? Uvádžame motiváciu, záujem o miesto, dôvody prečo sa o miesto uchádzam, ako môžem využiť svoje vlastnosti, zručnosti, čím ma daná spoločnosť oslovila.

Príklady:

- V ponúkanej pozícii môžem využiť moje doterajšie skúsenosti, Vaše požiadavky zodpovedajú môjmu profesijnému profilu, vzdelaniu a pracovným skúsenostiam,
- Z predchádzajúceho pracovného života mám skúsenosti, Akosom rozvinul svoje skúsenosti, Vďaka súčasnej pozícii v spoločnosti mám široký prehľad v oblasti.... Som čerstvý absolvent, no typickým absolventom nie som, počas štúdií som pracoval v podobnej pozícii.

Aký záver? Pravdivo vymenovať kladné osobnostné vlastnosti: precíznosť, lojálnosť, komunikatívnosť, profesionalitu, rozhodnosť, príjemné vystupovanie,.. Vyjadrite prianie o osobné stretnutie: Rád doplním ďalšie informácie o sebe pri osobnom pohovore, Verím, že pre Vašu firmu by som bola prínosom..... Pozdrav

Životopis

Životopis je základný dokument pri výbere zamestnancov. Je osobnou vizitkou uchádzača o pracovné miesto. Mal by v ňom objektívne a pravdivo prezentovať svoje osobné a odborné kvality. Mal by byť stručný a výstižný.

Zamestnávateľia dnes vyžadujú štruktúrovaný životopis, t.j. životopis v heslovitej forme. Formát európskeho životopisu (tzv. europassu) je na internetovej stránke www.europass.cedefop.europa.eu, kde sú aj cudzojazyčné formáty. Využívajú sa aj ďalšie vzory životopisov uvedené na internetových stránkach pracovných portálov, napr. www.profesia.sk.

Najskôr sa uvádzajú aktuálne súčasné údaje o vzdelaní a zamestnaní, až potom minulé, údaje vždy aktualizujeme. Životopis musí byť zameraný na konkrétnu pracovnú ponuku.

Obsahuje - osobné údaje, profesijnú skúsenosť, odbornú prax, vzdelanie a odbornú prípravu, osobné schopnosti a spôsobilosti, záujmy, podpis

S týmito základnými písomnosťami sa žiaci oboznamujú na hodinách ekonomiky, občianskej náuky a manažmentu osobných financií.

Moderné teórie vyučovania považujú proces dosiahnutia cieľov za rovnako dôležitý ako samotné dosiahnutie cieľa. Každé rozhodnutie súvisiace s výučbou musí brať do úvahy žiak. Namiesto tradičného odovzdávania informácií učiteľovi žiakovi sa preferuje aktívna činnosť žiaka, pri ktorej sa rozvíjajú aj jeho kognitívne a non-kognitívne schopnosti. Úlohou každého učiteľa je vytvoriť prostredie, v ktorom žiak aktívne pracuje, experimentuje, skúma, teda prostredie, ktoré zdôrazňuje

úlohu žiaka v procese poznávania. Aj tie najlepšie premyslené ciele a najlepšie pripravené programy majú význam len do tej miery, do akej ovplyvnia konkrétnych žiakov. Čím lepšie poznáme svojich žiakov, tým lepšie budeme môcť výučbu prispôbiť potrebám určitej skupiny, ktorú práve vyučujeme a všeobecne potrebám ktorýchkoľvek žiakov, s ktorými sa počas svojej pedagogickej praxe stretávame.

Najefektívnejšia metóda inovatívneho vyučovania je projektové vyučovanie.

Projektové vyučovanie napĺňa požiadavky na moderné, efektívne vzdelávanie, prostredníctvom ktorého si žiaci rozvíjajú svoje možnosti pri riešení projektov a praktických pracovných úloh a sú zdrojom nadobúdania a rozvíjania vedomostí žiakov.

V rámci projektového vyučovania v jednotlivých študijných odboroch môžu žiaci riešiť problémové úlohy, ktoré uplatnia nielen v škole aj neskôr v pracovnom a súkromnom živote.

Podľa vzorov personálnych písomností, študenti jednotlivých odborov si môžu v rámci medzipredmetových vzťahov na hodinách ekonomiky, úvodu do sveta práce alebo občianskej náuky **vypracovať motivačný list, žiadosť o pracovné miesto a životopis.**

V rámci využitia IKT žiaci vypracúvajú písomnosti na počítačoch s využitím rôznych programov a formulárov. Svoje práce potom môžu následne prezentovať pomocou prezentačných programov (napr. PowerPoint) pred ostatnými spolužiakmi.

Zadané úlohy pre jednotlivé študijné odbory:

Vypracovať písomností – žiadosť o prijatie do zamestnania, motivačný list, životopis

- 1) Študijný odbor: Operátor gumárskej a plastikárskej výroby

Pracovná pozícia: operátor gumárskej výroby

Adresa firmy: Continental Matador Rubber,s.r.o.

T.Vansovej 1054

020 01

- 2) Študijný odbor: Mechanik mechatronik

Pracovná pozícia: mechanik mechatronik

Adresa firmy: Taricon, s.r.o.

Trenčianska 1275

020 01 Púchov

- 3) Študijný odbor: Výtvarné spracovanie skla

Pracovná pozícia: výtvarník na spracovanie skla

Adresa firmy: Rona,a.s.

Schreiberova 365/10

020 61 lednické Rovne

- 4) Študijný odbor: Komerčný pracovník v doprave

Pracovná pozícia: logistik

Adresa firmy: ADP,s.r.o.

Trenčianska 460

020 01 Púchov

- 5) Študijný odbor: Styling marketing

Pracovná pozícia: odevný stylista

Adresa firmy: Makyta,s.r.o.

1 Mája 882

020 01 Púchov

- 6) Študijný odbor: Mechanik nastavovač
Pracovná pozícia: mechanik nastavovač
Adresa firmy: HF NaJUS,a.s.
Lieskovec 847
018 41 Dubnica nad Váhom

V januári sa členovia stretli dvakrát, kde na prvom stretnutí sa zaoberali témou:

1. Udržateľný rozvoj a podnikateľské zručnosti
2. Na druhom stretnutí spoločne zhodnotili činnosť pedagogického klubu za prvý polrok.

Konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva si vyžaduje, aby boli občania a obzvlášť mladí ľudia inovatívni, kreatívni, flexibilní a odhodlaní čeliť výzvam v dynamickom a nestabilnom hospodárstve. Globalizácia zvýšila tlak na ekonomiky, aby medzi sebou súperili a neustále inovovali. Dynamická základňa pozostávajúca z kreatívnych a inovatívnych podnikateľov je nevyhnutná na to, aby boli schopní splniť výzvu globalizácie, ako aj získať výhody a príležitosti z nej vyplývajúce. Podnikatelia vytvárajú zamestnanosť a prosperitu a tým zohrávajú dôležitú úlohu v ekonomickom a sociálnom blahobyt európskych občanov. Rozvoj schopnosti európskych občanov a organizácií podnikat' je jedným z kľúčových cieľov politiky EÚ a jej členských štátov. Podnikateľské zmýšľanie a zručnosti nepatria medzi vrodené osobnostné charakteristiky. Môžu sa rozvíjať prostredníctvom učenia sa a možno ich dosiahnuť v rámci vzdelávacieho systému. Európska únia si stanovila za strategický cieľ zvýšiť kreativitu a inovácie, vrátane podnikania na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy.

Komplexnú charakteristiku základných vedomostí, zručností a postoje súvisiace s touto kompetenciou popisuje Referenčný rámec (EC, 2006).

♣ Potrebné vedomosti zahŕňajú schopnosť určiť dostupné príležitosti pre osobné, profesionálne a/alebo obchodné činnosti, vrátane otázok „širšieho záberu“, ktoré poskytujú kontext, v ktorom ľudia žijú a pracujú.

♣ Zručnosti sa vzťahujú na proaktívne riadenie projektov (zahŕňajú napríklad schopnosť plánovať, organizovať, riadiť, viesť a poverovať, analyzovať, komunikovať, oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať), účinnú reprezentáciu a vyjednávanie a na schopnosť pracovať individuálne a schopnosť pracovať spoločne v tímoch, schopnosť posudzovať a identifikovať silné a slabé stránky jednotlivca a hodnotiť a prijímať prípadné riziká.

♣ Podnikateľský postoj charakterizuje iniciatíva, proaktivita, nezávislosť a inovácie v osobnom a spoločenskom živote, rovnako ako v práci. Zahŕňa tiež motiváciu a odhodlanie dosahovať ciele, či už osobné alebo stanovené spoločne s ostatnými, v osobnom živote, vrátane práce.

Na rozvoj podnikateľských vlastností a kľúčových zručností študentov má veľmi pozitívny vplyv **projektové vyučovanie**. Touto vyučovacou metódou žiaci riešia komplexný problém a získavajú skúsenosti praktickou činnosťou a experimentovaním. Projekt by mal umožňovať interdisciplinárny prístup a využitie medzipredmetových vzťahov.

Postup pri projektovom vyučovaní sa skladá z niekoľkých etáp:

- Voľba témy, jej špecifikácia, určenie cieľov a výstupov
- Plánovanie riešenia projektu, vypracovanie postupu
- Riešenie projektu
- Obhajoba, prezentácia a vyhodnotenie projektu

Téma projektu – Podnikateľský zámer

Odbor – KPD

Ročník – druhý

Predmet – OVY

Práca na projekte – časový rozsah určený tematickým plánom IV. - V. mesiac

Význam podnikateľského zámeru – spracovaním podnikateľského zámeru si podnikateľ nájde odpovede na otázky predpokladaného rozvoja firmy, nielen pre seba, ale aj pre okolie. Na základe tohto plánu vstúpi do podnikateľskej činnosti pripravený čeliť rizikám podnikania.

Význam má nielen pre podnikateľa, ale aj **pre absolventa strednej školy** – umožňuje mu prezentovať a aplikovať poznatky z rôznych vyučovacích predmetov, ponúka mu možnosť projektovania svojej budúcnosti a využiť jeho kreativitu.

Cieľom podnikateľského zámeru – je opísať a analyzovať - kto tvorí podnik, čo bude ponúkať, pre koho, kde, s kým bude riadiť, za čo a kým spôsobom.

Štruktúra podnikateľského zámeru – nemusí byť jednoznačne striktná, záleží od účelu podnikania, študenti si vybrali nasledovnú:

1. Charakteristika firmy – opis a predstavenie firmy
2. Opis predmetu podnikania – opis výrobku alebo služieb, ciele podnikania
3. Analýza trhu – opis trhu, odvetvia, zákazníkov, konkurencie, SWOT analýza
4. Marketingový plán – voľba MKT-ovej stratégie a MKT-ého mixu
5. Manažment – organizácia a riadenie firmy, organizačná štruktúra
6. Realizácia podnikateľského zámeru, vplyv na životné prostredie – priestory podnikania, materiálno-technické vybavenie, ekologický dopad
7. Finančný plán – finančné hospodárenie podniku, prehľad príjmov a výdavkov, súvaha, finančné toky
8. Prílohy

Podnikateľský zámer predstavuje ucelený obraz o pripravovaných podnikateľských aktivitách. Nemalo by v ňom chýbať zhrnutie projektu. Podnikateľský zámer je zdrojom informácií pre investorov, spoločníkov a manažment firmy.

Študenti si mohli svoje teoretické poznatky z realizácie podnikateľského zámeru aplikovať a overiť i reálne v praxi. Konkrétne **absolvovaním konferencie Readycon**, ktorá bola zameraná na analýzu trhu práce s uplatnením absolventov stredných a vysokých škôl a projektom **Rozbehni sa!**

Dôležitou aktivitou praxe, na podporu podnikateľských a finančných zručností, bolo zapojenie študentov do projektu **Rozbehni sa! Academy**.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Členovia klubu sa zhodli na tom, že je potrebné rozširovať u žiakov podnikateľské a ekonomické myslenie, žiaci by si mali osvojiť a vedieť praktizovať moderné trendy rozvoja finančnej gramotnosti už počas štúdia na strednej škole. K tomu potrebujú nielen naberať informácie na hodinách, ale vedieť pracovať aj s odbornou literatúrou zameranou na ekonomické myslenie a podnikateľské vedomosti. Mali by sa vedieť orientovať v podnikateľskom prostredí a správne selektovať informácie potrebné pre podnikanie.

Presadzovanie podnikania ako kľúčovej kompetencie v rámci vzdelávania podporuje žiakov v podnikateľskej činnosti, v hľadaní inovatívnych riešení a kreativitě.

Študenti v rámci spracovania informácií by si mali vedieť vytvoriť vlastný firemný katalóg so všetkými údajmi, ktoré sú potrebné a využiteľné. Mali by vedieť kreatívne a inšpiratívne spracovať tento didaktický nápadník, aby bol zaujímavou učebnou pomôckou.

Z hľadiska využívania informačných technológií je vyučovanie zamerané vypracovanie vlastných žiackych prezentácií v rôznych prezentačných programoch. Najviac využívaný program je PowerPoint.

Študenti v rámci Best practice si môžu zakladať svoju firmu a musia prejsť všetkými krokmi podnikania od založenia, plánovania činnosti, cez marketingový prieskum trhu, vlastnú činnosť až po likvidáciu firmy a rozdelenie zisku. Získavajú tak možnosť okamžite v praxi aplikovať teoretické vedomosti o fungovaní podnikateľského subjektu.

V rámci podnikateľských a ekonomických zručností je veľmi dôležité vedieť si vypracovať základné písomnosti osobnej agendy.

Na trhu sa objavujú rôzne ponuky na online podujatia, ktoré sú zamerané na rozvoj podnikateľských vedomostí a kľúčových zručností.

Preto je veľmi prínosné využívať aj ponuky rôznych organizácií, ktoré sa zameriavajú na rozvíjanie podnikateľských vedomostí študentov.

V rámci inovácie didaktických materiálov je potrebné sa zamerať na nové trendy vyučovania, rozvíjať u žiakov podnikateľské zručnosti a kritické myslenie.

V rámci kvalitného vzdelávania je potrebné zamerať sa na projektové vyučovanie. Je náročné na prípravu, no je veľmi zaujímavé a motivačné pre žiakov. Ak sa k nemu pridá práca s PC a simulačné cvičenia, tak sa uľahčí celý vzdelávací proces pre všetkých žiakov.

Príklady využitia projektového vyučovania:

- Využitie projektového vyučovania v predmete OVY v prierezovej téme konštrukcia vlastného el. zariadenia
- Využitie IKT vo vyučovaní OVY
- Prevencia sociálno-patologických javov vo výchovnej práci MOV na SŠ
- Úlohy na rozvoj tvorivého myslenia
- PPT prezentácia ako edukačná pomôcka vo vyučovaní OVY

Takéto pedagogické skúsenosti sa dajú uplatniť aj na vyučovaní iných odborných predmetov, keďže sme škola so širokým záberom študijných odborov.

V rámci pedagogického klubu sme aj v tomto školskom roku realizovali projektové vyučovanie vo všetkých odboroch. Žiakom boli zadelené projektové úlohy, na ktorých pracujú aj v tomto školskom roku. Vyvrcholením tohto projektového vyučovania bude aj v tomto školskom roku súťaž o Cenu riaditeľky školy za najlepší žiacky projekt, ktorá je naplánovaná na konci školského roka.

Nemenej dôležitou úlohou pre skvalitnenie edukačného procesu je modernizovanie odborných učební a vybavenie učební potrebnou didaktickou technikou. V rámci pedagogického klubu sme dokončili návrh odborných dielní, ktoré by slúžili strojárskym, elektrotechnickým a chemickým odborom.

Takisto aj v tomto polroku bola situácia troška sťažená vzhľadom na pokračujúcu pandémiu. Pedagógovia a študenti striedavo prechádzali na kombinované vyučovanie – prezenčné spojené s dištančným. Ale zo skúseností z minulého školského roka boli už viac pripravení.

Keďže sme IT akadémia partner, je pre nás nevyhnutné sledovať a vzdelávať sa v tejto oblasti.

Naším cieľom je inovácia vzdelávania na našej škole, kde sa zameriavame na informatiku a IKT. Chceme, aby naši žiaci získali IT zručnosti s perspektívou uplatnenia sa v IT sektore.

Práca tohto klubu bola zameraná na podporu zlepšenia komunikácie pedagógov, vzájomnej spolupráce, zdieľanie skúseností, aj medzigeneračných a hlavne rozvíjanie podnikateľských zručností a vedomostí, ktoré využívajú následne v pedagogickej praxi. Očakávame tým aj zlepšenie podnikateľských vedomostí aj u žiakov.

Práca klubu vychádza z mapovania a spolupráce pedagogických zamestnancov na témach spojených s podnikateľskými zručnosťami.

Ďalej vychádza z praktickej skúsenosti jednotlivých členov klubu, keďže reálna skúsenosť je najdôležitejšia a zároveň najviac merateľná pri aplikácii v rôznych predmetoch, ktoré sú súčasťou pedagogického klubu vzhľadom k rôznorodosti predmetov.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Ivana Lazovanová
12. Dátum	31. 01. 2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Ivana Lazovanová
15. Dátum	31. 01. 2022
16. Podpis	